

1997. évi CXXI. törvény

a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról

A törvényt az Országgyűlés az 1997. november 18-i ülésnapján fogadta el.

I. Fejezet BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK A törvény tárgya

1.§ Ez a törvény szabályozza a szőlő telepítését, művelését, kivágását, a must, a bor, valamint a borpárlat előállítását, tárolását, forgalomba hozatalát, továbbá a szőlőtermesztéssel és bortermeléssel kapcsolatos közigazgatási feladatokat és határcörököt.

Értelmező rendelkezések

2.§ A törvény alkalmazásában:

1. Házikerti szőlő: az az egy személy használatában lévő szőlőterület, amely az 500 négyzetmétert nem haladja meg
2. Árutermelő szőlő: a házikerti méretet meghaladó szőlőterület.
3. Törzsszőlő: a szaporító alapanyag termelése céljából létesített, termőre fordítás után az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (a továbbiakban: OMMI) tanúsítványával is ellátott ültetvény, továbbá a nemes és alany fajtájú törzskönyvezett szőlőállomány, a központi és az üzemi törzsültetvény.
4. Kísérleti szőlő: kutató-, oktató intézményekben - termelők esetén OMMI hozzájárulással - egyeztetett módszerek szerint telepített és vizsgálatba vont szőlő.
5. Telepítés: a földterület beültetése szőlővel, ideértve a terület előkészítését, a támbereendezés létesítését és az ültetvény ápolását termőre fordításig. A termőrefordítás ideje a negyedik, h a termőrefordulást rendkívüli időjárás késlelteti, az ötödik vegetációs időszak vége.
6. Pótlás: a hiányzó tőkék helyének beültetése, ideértve a döntést és a bujtást is.
7. a) Szőlő termőhelyi katasztere: a termőhelyek egységes nyilvántartási rendszere, a szőlőtermesztésre való alkalmasság szempontjából ökológiailag minősített, osztályozott és lehatárolt határrészek nyilvántartása földmérési alaptérképeken.
b) Szőlőültetvény katasztere: az ültetvények egységes nyilvántartási rendszere, a fajta, a művelésmód és más szőlőtermesztési jellemzők szerint. A katasztert a megyei földművelésügyi hivatal vezeti.
c) Pincekataszter: a szőlőfeldolgozásra, borkészítésre, tárolására és palackozására használt objektumok egységes nyilvántartási rendszere.
8. Ökotop: a szőlő termőhelyi kataszterének ökológiai ismérvek szerint azonosnak minősített felvételezési alapegysége.
9. Szőlőfajták hasznosításuk szerint:
  - a) Borszőlő fajta: olyan szőlő, amelynek termését rendszerint borkészítésre használják.
  - b) Csemegeszőlő fajta: olyan szőlő, amelynek termését rendszerint közvetlen étkezésre használják.
  - c) Alanyszőlő fajta: olyan szőlő, amelyet vegetatív szaporítóanyag előállítás, illetve oltványkészítés céljából termesztenek.
10. a) Ajánlott fajta: borszőlő esetében a meghatározott termőhely szőlőtermelésének hasznosítási irányát meghatározó, különösen borainak sajátos jellegét megalapozó, minőségi bor készítésére alkalmas, államilag elismert fajta. Csemegeszőlő esetében olyan államilag elismert fajta, amely iránt jelentős piaci kereslet mutatkozik. Alanyszőlő esetében olyan államilag elismert, vagy állami elismerésre bejelentett fajta, amely a termesztési tapasztalatok szerint értékei alapján megfelel a köztermesztés igényeinek.

b) Engedélyezett fajta: borszőlő esetében a meghatározott termőhely ökológiai adottságait jól hasznosító, de a termőhely jellegét nem meghatározó, az évjáratok többségében, minőségi bor készítésére alkalmas, állami elismerésre bejelentett vagy kipróbálásra ajánlott fajta. Csemegezőlő esetében olyan államilag elismert, illetve állami elismerésre bejelentett vagy kipróbálásra ajánlott fajta, amely iránt a piaci kereslet visszafogott, illetve termesztési értékei még nem kellően ismertek.

c) Ideiglenesen engedélyezett fajta: bor- és csemegezőlő esetében már nem telepíthető, de meglévő ültetvényben még termesztendő fajta. Ideiglenesen engedélyezett fajta direkttermű szőlő nem lehet. Alanyiszőlő esetében olyan fajta, amelynek termesztési értékei nem kielégítőek.

11. Szőlőfajta Használati Bizottság: a szőlőfajták termőhelyi vizsgálatárét, a vizsgálatok megszervezéséért és a bor készítésére szánt szőlőfajták esetében a megyei fajtahasználat meghatározásáért felelős testület. A Bizottság tagjait a miniszter nevezi ki, a tagok kétharmadát a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa jelöli.

12. Borseprő: a must és a bor anyagaiból kiterjedés után származó, derítőanyagot nem tartalmazó üledék.

13. Derítési alj: a derített mustnak és bornak az üledéke. Kékderítési alj a sárgavérűlűgővel derített must és bor üledéke.

14. Aljbor: a 13 tömegszázaléknál (MM^o) kevesebb természetes eredetű cukrot tartalmazó mustból vagy a cefre utódpréslésből, valamint a borseprő vagy a derítési alj színeléséből és préseléséből származó melléktermék.

15. Seprőtészta: a borseprő vagy a derítési alj préselése után visszamaradó szilárd anyag.

16. Sűrített must: a must víztartalmának meghatározott mértékű elpárologtatásával előállított termék.

17. Töményített must, illetve töményített bor: az a must, illetve bor, amelynek természetes víztartalmát fagyasztás útján vagy egyéb fizikai módszerekkel csökkentették. A töményített bor alkoholtartalma a 22,5 térfogatszázalékot nem haladhatja meg.

18. Szeszezett must (misztella): az erjedésben vagy a továbbberjedésben magas fokú borpárlat hozzáadásával megakadályozott must, legfeljebb 22,5 térfogatszázalék alkoholtartalommal.

19. Párlási célra szolgáló szeszezett bor (brennwein): a borból vagy az aljaborból magas fokú vagy közép fokú borpárlat hozzáadásával készült, legfeljebb 22,5 térfogatszázalék alkoholtartalmú termék.

20. Borecet gyártására szolgáló bor: a borból magas fokú vagy közép fokú borpárlat vagy finomszesz hozzáadásával készült termék, melynek az alkohol ecetsavas erjedéséből származó ecetsavtartalma legalább 3,0 g/l, vagy ecetsav hozzáadásával kiegészített ecetsavtartalma legalább 15 g/l.

21. Hibás vagy beteg az a rendellenes színű, illatú, ízű vagy zamatú must, illetve bor, amely e törvény szerint megengedett eljárások alkalmazásával és anyagok használatával megjavítható vagy meggyógyítható. Hibás, illetve beteg bor az ecetesedésnek indult olyan bor is, amelynek illósavtartalma ecetsavban kifejezve literenként aszúbornál a 2,0 grammot, vörös- és sillerbornál az 1,4 grammot, fehér- és rozébornál pedig az 1,2 grammot meghaladja, de a 3,0 grammot nem éri el.

22. Romlott az a must vagy bor, amely az e törvény szerint megengedett eljárások alkalmazásával és anyagok használatával nem javítható vagy nem gyógyítható meg.

23. Tartósított must: az a must, amely megengedett fizikai vagy kémiai módszerrel erjedésmentesen tárolható.

24. Térfogatban számított tényleges alkoholtartalom: a termékben jelen lévő tiszta alkohol térfogatának aránya a termék teljes térfogatához viszonyítva, 20 °C hőmérsékleten.

25. Térfogatban számított potenciális alkoholtartalom: megmutatja, hogy 20 °C fokos hőmérsékleten hány egységnyi térfogatú tiszta alkohol keletkezhet 100 egységnyi térfogatú termékben található cukor teljes kiterjedése által.

26. Térfogatban számított összes alkoholtartalom: a térfogatban számított tényleges és potenciális alkoholtartalom összege.

27. Térfogatban számított összes alkoholtartalom: az alkoholtartalom-növelés előtt jellemző térfogatban számított összes alkoholtartalom.

28. Védett eredetű bor: az a meghatározott termőhelyről származó minőségi vagy különleges minőségű bor, amelyet a termőhelyre ajánlott szőlőfajtából, eredetvédett termőhely ültetvényének legalább 17, illetve 19 tömegszázalékos (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó terméséből készítettek, és a termőhelyre jellemző tulajdonságokkal rendelkeznek. A védett eredetű bor termelésének szakmai szabályait - a hegyközség rendtartásában foglalt előírások alapján - a miniszter rendelettel adja ki.

A 2.§ 1. pontja a 2000. évi CXLIII. törvény 6.§-ával megállapított szöveg.

A 2.§ 9-11. és 23-28. pontja a 2000. évi XCIX. törvény 1.§ (1) és (4)-(5) bekezdésével megállapított szöveg.

A 2.§ 5. és 7.b) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 1.§ (2)-(2) bekezdésével kiegészített szöveg.

A 2.§ 28. pontja a 2000. évi CXI. törvény 1.§-ával megállapított szöveg.

II. Fejezet

SZŐLŐTERMESZTÉS

Termőhelyek

3.§ (1) A szőlőtermesztés termőhelyei:

- a) szőlőalanyok esetében az ország ökológiai szempontból alkalmas összes területe;
- b) csemegeaszőlő esetében külön fajtahasználati előírások nélkül, borszőlő esetében meghatározott fajtahasználat mellett az egyes megyék ökológiai szempontból alkalmas területei;
- c) a megyéken belül borvidékek (ezen belül körzetek és alkörzetek) és bortermőhelyek.

A 3.§ (1) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 2.§ (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) Borvidék az a termőhely, amely több település közigazgatási területére kiterjedően hasonló éghajlati, domborzati, talajtani adottságokkal, jellemző fajtaösszetételű, művelésű ültetvényekkel, szőlő- és bortermelési hagyományokkal rendelkezik, sajátos jellegű borokat termel, és településenként a borvidéki besorolásra előírt termőhelyi kataszteri osztályú terület legalább 7%-kal részesedik a mezőgazdaságilag művelt területből.

(3) Körzet, illetve alkörzet a borvidékeknek egyes jól elkülöníthető (pl. fajtahasználat, hagyomány stb.) ismérvek szerint határozottan különböző része.

(4) Bortermelőhely az a termőhely, amely a borvidékre jellemző környezeti adottságaival, termelési hagyományaival, jellemző borminőségével, termőhelyi és ültetvényterületi arányaival elszigetelten helyezkedik el.

(5) Csemege- és borszőlő esetében ökológiailag alkalmas terület az a termőhely, amelyet a szőlő termőhelyi kataszter osztályba sorol.

A 3.§ (5) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 2.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

4.§ (1) A borvidékeket és a bortermőhelyeket a mellékletben felsorolt településeknek a szőlő termőhelyi katasztere szerint meghatározott osztályú területei képezik.

(2) A szőlő termőhelyi katasztere az egyes települések földmérési alaptérképének átnézeti térképszelvényéből (szelvényeiből) áll, amelyen (amelyeken) a környezeti tényezők alapján értékelt területek (ökotópok) lehatároltak, és azonosító kódszámmal, valamint római számú osztályjelöléssel ellátottak.

(3) A szőlő termőhelyi kataszterének osztályozása szempontjából

- a) I. osztály: szőlőtermesztésre kiválóan alkalmas;
- b) II. osztály: 1. szőlőtermesztésre jól alkalmas;
2. szőlőtermesztésre alkalmas.

A 4.§ (3) bekezdése a 2000. évi CXI. törvény 2.§-ával megállapított szöveg.

(4) A szőlő termőhelyi kataszterét a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (továbbiakban: minisztérium) adja ki. Kiegészítő vagy módosító termőhelyvizsgálatokat a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szőlészeti és Borászati Kutató Intézettől (továbbiakban: SZBKI) kell kérni. A termőhelyi kataszter kiegészítéséről, módosításáról a hegyközség kezdeményezésére, az SZBKI véleményének kikérésével a

minisztérium határozatban dönt.

(5) A hegyközség kezdeményezése alapján a borvidékek ültetvényterületeiből eredetvédett termőhelyek határolhatók le, a termesztendő fajták, a termesztési és borászati technológia egyidejű meghatározásával. A kérelem tárgyában a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter a hegyközségi tanács és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa véleményének kikérésével dönt. A döntés során csak jóváhagyó vagy elutasító határozatot lehet hozni.

A 4.§ (3)-(5) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 3.§-ával megállapított szöveg.

Telepíthető fajták

5.§ (1) Árutermő szőlőültetvény létesítésére és pótlására a termőhelyeken felhasználható szőlőfajtákat a külön jogszabályban meghatározott Nemzeti Fajtajegyzék tartalmazza. A Nemzeti Fajtajegyzék alapján az egyes megyék fajtahasználatát (ajánlott, engedélyezett és ideiglenesen engedélyezett fajták köre) a Szőlőfajta Használati Bizottság határozza meg. A megyei fajtalistában szerelő fajtákból a hegyközségi tanácsok állítják össze a borvidéki és bortermőhelyi fajtalistát, az illetékes hegyközségek javaslata alapján.

Az 5.§ (1) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 4.§-ával megállapított szöveg.

(2) Kísérleti és törzsszőlő létesítésére bármely államilag minősített vagy állami elismerésre az OMMI által nyilvántartásba vett fajta szaporítóanyaga felhasználható.

(3) Házikerti szőlő telepítésére bármely államilag minősített vagy szaporításra ideiglenesen engedélyezett, vagy korábban termesztett fajta szaporítóanyaga felhasználható.

6.§ (1) Direkttermő amerikai fajtákkal új szőlőt telepíteni, illetve meglévő szőlőt pótolni, felújítani vagy újratelepíteni tilos.

(2) A direkttermő fajtákkal telepített szőlőket 2000. december 31-ig ki kell vágni. A határidő elmulasztása esetén a jegyző, illetve hegyközségi településen a hegybíró a tulajdonos költségére elrendeli a szőlő kivágását.

(3) A határidőig kivágott ültetvény újratelepítéséhez, valamint az engedélyezett telepítésű ültetvény határidőn belüli kivágásához költségvetési támogatás vehető igénybe, amelynek feltételeit a földművelésügyi miniszter rendeletben állapítja meg.

Telepítés, kivágás

7.§ (1) Árutermő szőlőt az ültetvény fekvése szerint illetékes jegyző, illetve hegyközségi településen a hegybíró (a továbbiakban: engedélyező hatóság) engedély alapján, annak előírásai szerint szabad telepíteni, illetőleg kivágni.

(2) A hegyközség a hegyközségi rendtartásban, nem hegyközségi településen az önkormányzat rendeletben az ingatlan határától meghatározott ültetési távolságot írhat elő.

A 7.§ (2) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 5.§-ával megállapított szöveg.

(3) Kivételesen engedélyezhető államilag elismert vagy az OMMI által államilag elismerésre nyilvántartásba vett szőlőfajták telepítése, kizárólag kísérleti célból.

(4) A (3) bekezdés szerint akkor engedélyezhető a telepítés, ha azzal a telepítő összes szőlőterületén belül a kivételesen engedélyezhető fajták - törzsszőlő nélkül számított - területe nem haladja meg az 5 százalék részarányt. Kutatási, szakoktatási intézményekre ez a korlátozás nem vonatkozik.

(5) Törzsszőlőt az OMMI előzetes engedélye alapján, annak előírásai szerint szabad telepíteni, átoltani, illetve kivágni.

8.§ Európai szőlőfajta saját gyökerű szaporítóanyagával telepítést és pótlást kizárólag filoxérának ellenálló homoktalajra szabad engedélyezni és végrehajtani. A talaj tulajdonságát az illetékes növényegészségügyi és talajvédelmi állomás szakvéleményével kell igazolni.

9.§ (1) A telepítési engedély iránti kérelmet az ültetés megkezdése előtt legalább 4 hónappal, a kivágási engedély iránti kérelmet pedig a kivágás megkezdése előtt legalább 2 hónappal kell az engedélyező hatósághoz két példányban benyújtani.

(2) Az üzemi kísérleti telepítés esetén az engedélyezés iránti kérelemhez csatolni kell a OMMI írásbeli nyilatkozatát. Nincs szükség ilyen nyilatkozatra a kutatási és szakoktatási intézmények engedély iránti kérelméhez.

(3) Árutermelő ültetvény engedélyezése előtt az engedélyező hatóság helyszíni szemlét tart, amelyre az érdekelteken kívül szakhatóságként

- a) az illetékes növényegészségügyi és talajvédelmi állomást,
- b) belterületi termőföld betelepítése esetén a föld fekvése szerinti illetékes építésügyi hatóságot,
- c) természetvédelem alatt álló termőföld esetében a természetvédelmi hatóságot,
- d) az üzemi kísérleti célú telepítés esetében a OMMI-t is meghívja.

(4) A helyszíni szemléről jegyzőkönyvet kell készíteni. A meghívott hozzájárulását megadottnak kell tekinteni, ha észrevételeit a szemléből számított nyolc napon belül írásban sem közli.

10.§ (1) Az engedély iránti kérelem tárgyában az engedélyező hatóság határozatban dönt. A határozatban rögzíteni kell a kérelem tárgyának adatait, valamint az engedélyes kötelezettségeit. A határozatot az érdekelteken kívül a helyszíni szemlére meghívottaknak is meg kell küldeni. A határozatokról az engedélyező hatóságnak nyilvántartást kell vezetnie.

(2) Az engedélyt legfeljebb 3 éves időszakra is ki lehet adni. Ilyen esetben éves - és évenként őszi, tavaszi - ütemezést kell előírni. A kezdés, illetőleg az egyes ütemek idejét indokolt esetben egy évvel meg lehet hosszabbítani.

(3) El kell utasítani a kérelmet, ha

- a) az engedély megadása ellentétes a terület- és településfejlesztési szempontokkal;
- b) az engedélyezés ellen a helyszíni szemlén eljáró szakhatósági szervek kifogást emeltek;
- c) a termőföld talajuntság vagy más talajtani okok miatt telepítésre igazolhatóan alkalmatlan;
- d) a tervezett telepítés nem felel meg e rendelet előírásainak.

11.§ (1) A szőlőtőkék 25%-ot meghaladó hiányának pótlása vagy átoltása esetén a telepítésre vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

12.§ (1) Az engedélyező hatóság elrendeli az engedély nélkül vagy az engedélyben foglaltaktól eltérően telepített szőlő kivágását a telepítő költségére, ha

- a) a telepítést a termőhelyre nem engedélyezett szőlőfajtaival,
- b) a termőhelyen fel nem használható szaporítóanyaggal, vagy
- c) nem engedélyezett területen végezték.

(2) Az (1) bekezdésen foglalt esetek kivételével az engedélyező hatóság - a kivágás elrendelése helyett - megfelelő határidő kitűzésével kötelezheti a szőlő használóját az ültetvény átalakítására. A határidő elmulasztása esetén a jegyző, illetve a hegybíró elrendeli a szőlő kivágását.

(3) Az engedélyes köteles a telepítést az ültetést követő, a kivágást annak megtörténte után 15 napon belül az engedélyező hatóságnak ellenőrzés, illetve nyilvántartás céljából bejelenteni. A telepítés, illetve a kivágás megtörténtéről az engedélyező hatóság nyilvántartást vezet, és az illetékes FM Hivatalnak folyamatosan részletes jelentést küld. Az FM Hivatal évente egy alkalommal, a tárgyévet követő év január 31-éig a Központi Statisztikai Hivatalnak összesítő jelentést küld.

A 12.§ (3) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 6.§-ával megállapított szöveg.

A művelésre vonatkozó előírások

13.§ (1) A szőlő tulajdonosa, kezelője, használója (a továbbiakban: birtokos) köteles az ültetvényt rendeztetésének megfelelően művelni.

(2) Az ültetvények nevelését, ápolását az illetékes hegyközség előírásainak megfelelően, a talajerő-gazdálkodást, a gyomirtást, a kártevők és kórokozók elleni védelmet környezet- és természetkímélő módon, a természet- és tájvédelemre vonatkozó jogszabályok előírásaira figyelemmel kell végezni.

(3) A hegyközség a hegyközségi rendtartásban a művelésre vonatkozó további előírásokat határozhat meg, amelyek megsértése esetén a rendtartásban megfogalmazott szankciókat kell alkalmazni.

III. Fejezet

A MUST ÉS A BOR ELŐÁLLÍTÁSA ÉS KEZELÉSE

Borászati termékek

14.§ (1) Friss szőlő: a szőlőtőke közvetlen fogyasztásra, borászati vagy egyéb feldolgozásra alkalmas érett vagy túlérétt termése.

(2) Szőlőcefre (törkölyös must vagy törkölyös bor): a zúzott szőlő, mely a szőlő erjedésmentes, erjedő vagy kiejedt levét részben vagy egészében, továbbá a szőlőfürt szilárd részeit tartalmazza.

(3) Must (szőlőmust): a friss szőlőfürtnek a szilárd részeitől elválasztott erjedésmentes leve. Nem tekinthető mustnak a sűrített vagy töményített mustból visszahígított szőlőlé.

(4) Szőlőtörköly (törköly): a friss szőlő vagy a cefre kisajtolása után visszamaradó, héjat, magvat, esetleg kocsányt tartalmazó anyag.

(5) Erjedő must vagy erjedő cefre: az a must vagy cefre - tekintet nélkül a benne keletkezett szesz, illetve visszamarad cukor mennyiségére -, amelyben az erjedés megindult, de a zajos erjedés nem fejeződött be.

(6) Bor: a szőlőből származó must vagy a cefre szeszese erjedése, vagy ennek továbbfeldolgozása útján nyert e törvény szerint meghatározott ital.

(7) Palackozott bor: az a bor, amelyet eredeti zárással, közfogyasztás céljára hoznak forgalomba, legfeljebb 2 literes egységben.

(8) Nem palackozott kiszerelésű bor: az a közfogyasztásra szánt bor, amelyet 2 liternél nagyobb de legfeljebb 25 literes edényben töltenek forgalomba hozatal céljából.

A 14.§ (7)-(8) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 7.§-ával megállapított szöveg.

Borászait eljárások Általános rendelkezések

15.§ (1) Mustot, illetve bort csak szőlőből szabad előállítani.

(2) Asztali bort asztali bor készítésére alkalmas szőlőből, meghatározott termőhelyről származó minőségi bort minőségi bor készítésére alkalmas szőlőből, meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bort különleges minőségű bor készítésére alkalmas szőlőből szabad készíteni. Az egyes borminőségek készítésére alkalmas szőlőterméssel szemben támasztott követelményeket jogszabályok írják elő.

(3) Must és bor előállítására és kezelésére a külön jogszabályban meghatározott kiegészítő és segédanyagokat (a továbbiakban: adalékanyag) használható fel.

(4) Must és bor előállításánál csak a e törvényben és külön jogszabályban meghatározott eljárást szabad alkalmazni. A mustba és a borba vagy azzal érintkezésbe az engedélyezett anyagokon, illetve azok vivőanyagain kívül más anyag nem kerülhet.

(5) Azt a mustot vagy bort, amelyet nem e törvény rendelkezéseinek megfelelően állították elő vagy kezeltek, hamisítottak kell tekinteni.

16.§ (1) Egri Bikavér bort kizárólag az Egri borvidékbe, Szekszárdi Bikavér bort pedig kizárólag a Szekszárdi borvidékbe sorolt településeken szabad előállítani.

(2) Tokaji borkülönlegességeket kizárólag a Tokaj-hegyaljai borvidékbe sorolt településeken szabad előállítani.

(3) Védett eredetű termőhelyről származó bort kizárólag az adott borvidékbe sorolt településeken szabad előállítani.

Egyes eljárásokra vonatkozó szabályok

17.§ E törvény a must és a bor előállítása és kezelése körében szabályozza: a kékderítés, a házasítás, a must és bor cukortartalma kialakításának, savtartalma növelésének szabályait, továbbá az ízesített bor, az ízesített boralapú ital, az ízesített boralapú koktél, a likőrbor, továbbá a pezsgő, a habzóbor, a gyöngyözőbor és a széndioxiddal dúsított gyöngyözőbor előállításának szabályait.

A 17.§ a 2000. évi XCIX. törvény 8.§-ával megállapított szöveg.

Kékderítés

18.§ (1) Kékderítés csak laboratóriumi vizsgálat mellett végezhető. A vizsgálatokat az Országos Borminősítő Intézet (a továbbiakban: OBI), továbbá a szaktanácsadói tevékenységük keretében a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, a az SZBKI, az egyetemi és főiskolai szakintézmények, valamint az OBI által arra alkalmasnak nyilvánított laboratóriumokban kékderítési vizsgálattal rendelkező személyek végezhetnek.

(2) A vizsgálatra vonatkozó részletes szabályokat a földművelésügyi miniszter rendeletben állapítja meg.

A házasítás

19.§ (1) Házasítás (vágás) két- vagy többféle földrajzi eredetű, szőlőfajtának vagy évjáratú mustnak vagy bornak összekeverése.

A 19.§ (1) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 9.§ (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) Ismételt házasítás(ok) esetén a korábban házasított mustot vagy bort összetételének arányában kell származási hely, fajta, minőségi kategória és évjárat szerint figyelembe venni, a 44.§ (2) bekezdésében előírt arányok betartásával.

(3) Tilos házasítani mustot vagy bort más gyümölcs levével, gyümölcsborral, romlott musttal és borral, hamisított musttal és borral, párlási célra és borecet gyártására szolgáló szeszezett borral, aljaborral, az 5.§ (1) bekezdésében említett, a borvidéki fajtalistában nem szereplő szőlőfajtákból készült musttal és borral.

(4) Tilos egymással házasítani természetes bort, ízesített boralapú italt, ízesített boralapú koktét, likőrbort, pezsgőt, habzóbor, gyöngyözőbort és széndioxiddal dúsított gyöngyözőbort; tilos továbbá a fehérbort rozé, siller és vörösborral házasítani.

A 19.§ (4) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 9.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

(5) Hibás és beteg bort csak megjavítása, illetve gyógyítása után, az ecetesedésnek indult hibás vagy beteg bor a káros folyamat megakadályozása után házasítható.

(6) Védett eredetű bor házasítása csak az adott bor elfogadott termékleírásában foglaltaknak megfelelően végezhető el.

A 19.§ (6) bekezdés a 2000. évi XCIX. törvény 9.§ (3) bekezdésével megállapított szöveg.

Must és bor cukortartalmának kialakítása

20.§ (1) Must vagy szőlőcefre természetes eredetű cukortartalmának kiegészítése sűrített must, töményített must, répa- vagy nádcukor hozzáadásával történhet akkor, ha a magyar mustfokban kifejezett természetes eredetű cukortartalom nem haladja meg a 19,0 tömegszázalékot (MM°). A felsorolt kiegészítő anyagok hozzáadásával a must cukortartalma legfeljebb 3,0 tömegszázalékkal (MM°), illetve 19,5 tömegszázalékig (MM°) növelhető.

(2) Must vagy szőlőcefre cukortartalmának kiegészítése a minőségi kategória megváltozását nem eredményezheti.

(3) Répa- vagy nádcukor- az (1) bekezdés szerint - kizárólag a javítandó mustban feloldva alkalmazható.

(4) A természetes eredetű cukortartalom kiegészítése bejelentési kötelezettség alá esik."

21.§ (1) A bor cukortartalmának kialakítására - a (2)-(4) bekezdésben foglalt megkötésekkel - felhasználható a must, a tartósított must, töményített must és a sűrített must.

A 21.§ (1) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 10.§-ával megállapított szöveg.

(2) A meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor cukortartalmának kialakítására csak a borral azonos termőhelyről és szőlőfajtából származó, azonos minőségű must használható fel.

(3) A bor cukortartalmának kialakítása során az édesített bor összes alkoholtartalma legfeljebb 2,0 térfogatszázalékkal lehet magasabb, mint édesítés előtt.

(4) A bor cukortartalmának kiegészítése bejelentési kötelezettség alá esik.

A must és bor savtartalmának növelése

22.§ (1) A must és bor savtartalmának növelését rendkívüli időjárású években a hegyközségi tanács fajtára, illetve szükség esetén borvidéki körzetre vonatkozóan meghatározhatja.

(2) A savtartalom kiegészítése esetében:

- a) a savtartalom növelésére borkősav (D-borkősav) használható fel;
- b) a borkősav hozzáadásával a must savtartalma legfeljebb 1,5 g/l-rel, a bor savtartalma 1,5 g/l-rel növelhető, de az így kezelt mustból erjesztett borban újabb savnövelés nem alkalmazható;
- c) a savtartalom növelése és a savtompítás ugyanabban a termékben kizárják egymást;
- d) a savtartalom növelése csak a szüret évének utolsó napjáig alkalmazható;
- e) a savtartalom növelése bejelentési kötelezettség alá esik.

(3) Olyan must vagy bor felhasználásával, amelynek savtartalmát növelték, különleges minőségű bor nem készíthető.

A 22.§ (3) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 11.§-ával megállapított szöveg.

Ízesített bor, ízesített boralapú ital, ízesített boralapú koktél előállítása

23.§ (1) Az ízesített bor szeszezett mustból, asztali borból, meghatározott termőhelyről származó minőségi borból, likőrborból, pezsgőből, habzóborból, gyöngyözőborból és széndioxiddal dúsított gyöngyözőborból alkohol hozzáadásával készül. Az ízesített bor készítése során szőlőmust és erjedő must felhasználható. Az ízesített bor érdesíthető és karamellel színezhető. Az ízesített természetes aromaanyagok, természetes aromakinovatok, fűszernövények, fűszerek és ízhordozó élelmiszerek használhatók. Az ízesített bor tényleges alkoholtartalma 14,5 térfogatszázalék és 22 térfogatszázalék között lehet. Összes alkoholtartalma legalább 17,5 térfogatszázalék, száraz megjelölés esetén legalább 16 térfogatszázalék, extra száraz megjelölés esetén legalább 15 térfogatszázalék. Az ízesített borban felhasznált bor vagy friss szőlőből származó szeszezett must részarányának legalább 75 százalékot el kell érnie.

(2) Ürmösbort az a természetes borból készült ízesített bor, amelyet élelmiszer előállítás céljára alkalmazható növényi eredetű adalékanyagok vagy ezekből készített szeszes kivonatok felhasználásával állítottak elő.

(3) Fűszerezett bor (vermut) az a természetes bor felhasználásával készült likőrbor, amelynek cukortartalmát karamellizált cukor, répacukor, szőlőmust, finomított szőlő-mustsűrítmény és sűrített must, jellemző illat-, íz- és zamatanyagait élelmiszer előállítás céljára alkalmazható növényi eredetű drogok felhasználásával alakították ki.

(4) Az ízesített boralapú ital újborból, asztali borból, meghatározott termőhelyről származó minőségi borból, pezsgőből, habzóborból, gyöngyözőborból és széndioxiddal dúsított gyöngyözőborból, alkohol hozzáadása nélkül készül. Az ízesített bor készítése során szőlőmust és erjedő must felhasználható, az ízesített bor édesíthető. Az ízesítéshez természetes aromaanyagok, aromakivonatok, természetazonos aromaanyagok, fűszernövények, fűszerek és ízhordozó élelmiszerek használhatók. Az ízesített boralapú ital tényleges alkoholtartalma 7 térfogatszázalék és 14,5 térfogatszázalék között lehet. Az ízesített boralapú italban felhasznált bor részarányának legalább 50 százalékot el kell érnie.

(5) Az ízesített boralapú koktél borból és szőlőmustból alkohol hozzáadása nélkül készül. Az ízesített boralapú koktél édesíthető és színezhető. Az ízesítéshez természetes aromaanyagok, aromakivonatok, természetazonos aromaanyagok, fűszernövények, fűszere és ízhordozó élelmiszerek használhatók. Az ízesített boralapú koktél tényleges alkoholtartalma kevesebb, mint 7 térfogatszázalék. Az ízesített boralapú italban felhasznált bor vagy must részarányának legalább 50 százalékot el kell érnie.

A 23.§ és a címe a 2000. évi XCIX. törvény 12.§-ával megállapított szöveg.

Likőrbor előállítása

23/A.§ Likőrbor erjedő mustból, borból vagy ezek keverékéből készül, cukortartalmát sűrített must vagy erjedő must és magas fokú, szőlészeti termékekből származó párlat vagy közép fokú borpárlat hozzáadásával, szesztartalmát magas fokú, szőlészeti termékekből származó párlat vagy közép fokú borpárlat hozzáadásával alakítják ki. Tényleges alkoholtartalma legalább 15 térfogatszázalék, és legfeljebb 22 térfogatszázalék, összes alkoholtartalma legalább 17,5 térfogatszázalék. A likőrboroknak az adott közigazgatási területen telepítésre engedélyezett szőlőfajtából kell származnia.

A 23/A.§ és a címe a 2000. évi XCIX. törvény 13.§-ával megállapított szöveg.

24.§ (1) Ízesített bor, ízesített boralapú ital, ízesített boralapú koktél, valamint likőrbor engedély alapján állítható

elő. Ürmös és fűszerezett borok esetében az engedély iránti kérelemhez csatolni kell az Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézet (továbbiakban: OÉTI) szakvéleményét. A szakvélemény kérésekor közölni kell a felhasznált drogok jegyzékét, a kioldás technológiáját, illetve a kivonat elkészítésének gyártástechnológiáját, aromák esetében azt, hogy természetes vagy természetazonos aromaanyagokról van szó, és a bor összetételére vonatkozó adatokat.

A 24.§ (1) bekezdésének első mondata a 2000. évi XCIX. törvény 14.§-ával megállapított szöveg.

(2)-(3)

A 24.§ (2)-(3) bekezdését a 2000. évi XCVIII. törvény 40.§ (1) bekezdése hatálytalanította.

Szénsavas bor előállítása

25.§ (1) Gyöngyözőbor az a legalább 7 térfogatszázalék tényleges alkoholtartalmú termék, amely legalább 9 térfogatszázalék összes alkoholtartalmú borból készül, és amelyben 20 °C hőmérsékleten zárt tárolóedényekben tárolva legalább 1 bar és legfeljebb 2,5 bar túlnyomás uralkodik, amely kizárólag erjedésből származó, oldott széndioxidra vezethető vissza.

(2) Széndioxid hozzáadásával készült gyöngyözőbor az a borból készült termék, amelynek tényleges alkoholtartalma legalább 7 térfogatszázalék, összes alkoholtartalma legalább 9 térfogatszázalék, és amelyben 20 °C hőmérsékleten zárt tárolóedényekben tárolva legalább 1 bar és legfeljebb 2,5 bar túlnyomás uralkodik, amely teljes mértékben vagy részben hozzáadott, oldott széndioxidra vezethető vissza.

(3) A habzóbor olyan asztali borból készült termék, amelyhez részben vagy teljesen széndioxidot adtak hozzá, és amelyben 20 °C hőmérsékleten zárt tárolóedényekben tárolva legalább 3 bar, oldott széndioxidra visszavezethető túlnyomás uralkodik.

(4) Pezsgő az a termék, amely friss szőlőből, szőlőmustból vagy borból készül, széndioxid-tartalma kizárólag erjedésből származik, és amelyben 20 °C hőmérsékleten zárt tárolóedényekben tárolva legalább 3 bar, oldott széndioxidra visszavezethető túlnyomás uralkodik.

A 25.§ a 2000. évi XCIX. törvény 15.§-ával megállapított szöveg.

26.§ Szénsavas bor az e törvény előírásainak megfelelő borból állítható elő. A gyöngyöző bor kivételével a szénsavas bor cukortartalmának és pezsgő esetében széndioxid-tartalmának kialakítása céljából is az alapborhoz cukor hozzáadása megengedett.

27.§ (1) Tartósított must, sűrített must, szeszezett must, töményített must és bor, párlási bor külön jogszabály előírása szerint és bejelentési kötelezettség mellett állítható elő.

(2) Ízesített bor, ízesített boralapú ital, ízesített boralapú koktél előállítására cukrot borban feloldva, vagy legalább 50 g/l cukortartalmú cukorszirupként lehet felhasználni. Pezsgő, habzóbor, gyöngyözőbor és széndioxiddal dúsított gyöngyözőbor előállítására cukrot borban feloldva lehet felhasználni. A cukorszirup a cukornak ivóvízben való feloldásával kizárólag a felhasználó üzemben állítható elő.

A 27.§ (2) bekezdése a 2000. évi CXI. törvény 3.§-ával megállapított szöveg.

28.§ (1) Az e fejezetben előírt bejelentési kötelezettséget a hegyközség részére kell teljesíteni. A végrehajtott mustjavításról a mennyiségi végelszámolást minőségi kategória, termőhely és fajta megjelöléssel, november 30-ig kell megküldeni.

(2) Az ízesített bor, az ízesített boralapú ital, az ízesített boralapú koktél és a likőrbor előállításához az engedélyt az OBI adja ki. Az OBI a kiadott engedélyekről nyilvántartást vezet.

A 28.§ (2) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 17.§ (1) bekezdésével megállapított szöveg.

Minőségi követelmények

29.§ Természetes bor az az asztali, meghatározott termőhelyről származó minőségi vagy különleges minőségű bor, melyet a törvényben szabályozott módon állítottak elő az alábbi megkötésekkel:

a) asztali bor: legalább 13 tömegszázalék (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó mustból készült bor;

b) tájbor: az az asztali bor, amely egy meghatározott szőlőtermő táj terméséből származik, és teljes egészében államilag elismert szőlőfajták legalább 15 tömegszázalék (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó mustjából készül;

c) meghatározott termőhelyről származó minőségi bor: a legalább 15 tömegszázalék (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó, a termőhelyre meghatározott szőlőfajta termelésének mustjából készült bor, mely meghatározott borvidék vagy bortermőhely legalább 100 hl/ha termésű ültetvényeiből származik, továbbá a termőhelyre és fajtájára, esetleg a készítmódra vagy az évjáratra jellemző, határozottan felismerhető illet-, íz- és zamatanyagot tartalmaz;

d) meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor: meghatározott borvidék vagy bortermőhely legfeljebb 75 hl/ha termésű ültetvényeiből származó, a termőhelyre meghatározott szőlőfajta érett vagy tőkén túlérlett, esetleg töppedt vagy aszúsodott termésének legalább 19,0 tömegszázaléknyi (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó mustjából készült bor, amely termőhelyre, fajtára, illetőleg meghatározott készítmódra jellemző illat-, íz- zamatanyagokat tartalmaz, származási helye és évjárata miatt különleges megkülönböztetésre érdemes.

Tárolás, nyilvántartás

30.§ (1) Must, bor, borpárlat és borászati melléktermék tárolóedényzetén - palackozott italok esetében a tárlóhelyen - olyan jelölést kell alkalmazni, hogy a tárolt termék a picedokumentumok alapján egyértelműen azonosítható legyen.

(2) Az 12.§ 16-22. pontjában felsorolt termékek megjelölését a tárolóedényzeten fel kell tüntetni.

(3) A borászati termeléssel kapcsolatos bizonylatokon az (1)-(2) bekezdések szerinti megjelöléseket olyan módon kell feltüntetni, hogy a készletek azonosíthatók legyenek.

(4) A must és bor előállításához vagy kezeléséhez meg nem engedett anyagokat ilyen célokra forgalomba hozni vagy must és bor előállítására, kezelésére, raktározására stb. szolgáló helyiségben tartani tilos.

(5) A szőlőmusttal vagy borral nem szabad egy helyiségben tárolni más gyümölcsből készített gyümölcslevet, gyümölcsle-sűrítményt vagy ebből szeszes erjedés útján készült italokat.

(6) Hamisított bort és annak előállítására alkalmas, borászati célból felhasználásra nem engedélyezett anyagot birtokban tartani és tárolni tilos.

(7) Az (1)-(4) bekezdésben foglalt rendelkezések megsértése esetén a bor nem hozható forgalomba évjárat, fajta és termőhely megjelöléssel.

IV. Fejezet

A BORPÁRLAT ELŐÁLLÍTÁSA ÉS KEZELÉSE

31.§ A borpárlat előállítására és kezelésére az e fejezetben és a külön jogszabályokban foglalt előírásokat kell alkalmazni.

A borpárlat előállítására jogosult helyek

31/A.§ Borpárlat előállítását és kezelését csak a jövedéki termékekre irányadó törvényi rendelkezéseknek megfelelő szeszfőzde adóraktár végezheti. Nem állíthat elő és nem kezelhet borpárlatot olyan alkoholtermék adóraktár, amely alkoholterméket - a gyümölcs kivételével - cukor- vagy keményítőtartalmú mezőgazdasági eredetű termékből állít elő, valamint vegyipari és gyógyszeripari felhasználás során szennyezetté vált alkoholtermék tisztítását végzi (szeszüzem).

A 31/A.§ és a címe a 2000. évi CXLII. törvény 1.§-ával megállapított szöveg.

A borpárlat előállításához felhasználható anyagok

32.§ (1) Magas fokú borpárlat az a legalább 92,0 térfogatszázalék szesztartalmú párlat, amely borból, aljborból, borseprőből, hibás vagy beteg borból, közvetlen lepárlással vagy ezekből készített párlatok újra- és továbbfinomítása útján állítható elő.

(2) Középfokú borpárlat az a legalább 50,0 térfogatszázalék szesztartalmú párlat, amely borból, aljborból vagy borseprőből állítható elő.

(3) Fogyasztási borpárlat (brandy) az a legalább 36,0 térfogatszázalék szesztartalmú párlat, amely magas fokú vagy középfokú borpárlatból hígítással vagy borból közvetlen lepárlással készíthető.

(4) Aki borpárlatot jogosultan állít, vagy állíttat elő

a) a magas fokú, a középfokú és a közvetlen lepárlású borpárlat készítésére szánt nyersanyagot a lepárlás megkezdése előtt,

b) a lepárlás során nyert magas fokú, középfokú és fogyasztási borpárlatot felhasználás vagy értékesítés előtt minősíteni köteles. Az OBI a minősítésről határozatot ad ki.

A borpárlat kezelése

33.§ (1) A borpárlat kezelésénél felhasználható anyagokat és eljárásokat külön jogszabály tartalmazza.

A borpárlat palackozása és jelölése

34.§ (1) A borpárlat palackozásához üveg- vagy kerámiapalackot kell használni.

(2) Fogyasztási borpárlatot csak "borpárlat" vagy "brandy" terméknevezéssel szabad megjelölni. Olyan italt, amelyet nem a 31-33.§ előírásai szerint állítottak elő, tilos olyan magyar, illetve idegen elnevezéssel jelölni, amely annak borból vagy borpárlatból való származására utal.

(3) Különleges megkülönböztetésre érdemes fogyasztási borpárlatot állami ellenőrző jeggyel kell ellátni. Ezen borpárlatoknál a V. S. I. P. jelölés is használható. Az ezzel kapcsolatos eljárásra a 41-42.§-ok előírásai az irányadók azzal az eltéréssel, hogy a származási bizonyítványt a 32.§ (4) bekezdésében meghatározott minősítő határozat helyettesíti.

V. Fejezet

A MUST, A BOR ÉS A BORPÁRLAT FORGALOMBA HOZATALA

A szőlő és a bor származási bizonyítványa

35.§ Bort, valamint borászati feldolgozás céljára szőlőt forgalomba hozni, forgalmazni csak származási bizonyítvánnyal szabad.

36.§ (1) A szőlő és a bor származási bizonyítványa igazolja, hogy az adott mennyiségű termés meghatározott termőterületről (ültetvényről) származik. Állami ellenőrzőjeggyel forgalmazott meghatározott termőhelyről származó minőségi és különleges minőségű bor esetén - az ültetvényben - helyszíni eljárást kell lefolytatni.

(2) A szőlő, az asztali bor és a meghatározott termőhelyről származó minőségi bor származási bizonyítványát a hegyközség, a meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor származási bizonyítványát pedig a hegyközségi tanács adja ki.

37.§ (1) Hegyközségi település esetén csak hegyközségi tag termelő, illetve felvásárló kérheti a származási bizonyítvány kiadását. A kérelmet az ültetvény fekvése szerint illetékes hegybírónál kell benyújtani. A hegybíró a kérelemben foglaltak valóságát ellenőrzi, és a származási bizonyítványt kiadja, illetve a kérelmet - javaslatával ellátva - továbbítja a hegyközségi tanácshoz. A bor továbbfeldolgozása esetén szükséges származási bizonyítványt - a szőlőre, illetőleg a borra kiadott származási bizonyítványok alapján - a feldolgozás helye szerint illetékes hegybíró adja ki.

A 37.§ (1) bekezdésének utolsó mondata a 2000. évi XCIX. törvény 18.§-ával megállapított szöveg.

(2) Hegyközséggel nem rendelkező településen a termelőnek, illetve a felvásárlónak a származási bizonyítvány iránti kérelmet az ültetvényhez földrajzilag legközelebb eső hegyközségi település hegybírójához kell benyújtani. A kérelmezőnek hitelt érdemlően igazolnia kell, hogy a kérelemben szereplő terméshez (termék előállításához) szükséges szőlőültetvénnyel rendelkezik, illetve hogy azt olyan személytől vásárolta, aki e feltételnek megfelel.

(3) A termelő és a felvásárló fogalmán a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény szerinti fogalmakat kell érteni.

38.§ (1) Ha a termelő a termését felvásárló részére értékesíti, származási igazolást állít ki. A felvásárló a származási igazolás alapján kérheti a származási bizonyítvány kiadását.

(2) A bor származási bizonyítványa iránti kérelemhez mellékelni kell a feldolgozott szőlőre vonatkozó

származási bizonyítványt.

39.§ A származási bizonyítványt csatolni kell az OBI forgalomba hozatali engedély kérelméhez. Származási bizonyítvány hiányában az OBI az engedély kiadását megtagadhatja.

Az állami ellenőrzőjegy

40.§ Származási hely, fajta, évjárat vagy a készítés módja miatt megkülönböztetésre érdemes palackozott meghatározott termőhelyről származó minőségi borok állami ellenőrzőjeggyel láthatók el. Az 53.§ (5) bekezdésében meghatározott "Bikavér" borok - akkor is, ha ezek meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű borok csak állami ellenőrzőjeggyel hozhatók forgalomba.

41.§ (1) Az állami ellenőrzőjegy alkalmazását az Országos Borszakértő Bizottság (a továbbiakban: OBB) javaslata alapján az OBI határozatban engedélyezi. A földművelésügyi miniszter kinevezi az OBB tagjait, és jóváhagyja működési rendjét.

(2) A beküldött minták egy eredeti kiszerelésű palackját az engedélyezéstől számított egy évig meg kell őrizni.

(3) Az állami ellenőrzőjegyek elkészítéséről - az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel - az OBI gondoskodik, és azokat elszámolási kötelezettség mellett kezeli.

A 41.§ (3) bekezdése a 2000. évi CXIII. törvény 277.§ (6) bekezdésével megállapított szöveg.

(4) Az engedély a kiadás keltétől számított egy évig érvényes. Az engedély érvényességi határidején belül fel nem használt állami ellenőrzőjegyeket a határidő lejártától számított 15 napon belül újra nyilvántartásba kell vetetni.

(5) A belföldön forgalomba hozott bor esetén állami ellenőrzőjegyként a külön jogszabályban meghatározott zár- és ellenőrzőjegyet kell alkalmazni. A zár- és ellenőrzőjegyek előállításáról és az e §, valamint a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény szerint jogosult felhasználók részére történő átadásáról, felhasználásának elszámoltatásáról a külön jogszabályban foglaltak szerint a vámhatóság gondoskodik.

A 41.§ (5) bekezdése a 2000. évi CXIII. törvény 277.§ (6) bekezdésével megállapított szöveg.

42.§ (1) Az állami ellenőrzőjegyet az engedélyben meghatározott borok palackján sorszám szerint kell elhelyezni úgy, hogy ez részben a palack dugóját lezáró kupakra, részben pedig közvetlenül a palack nyakára simuljon. Az állami ellenőrzőjegyekről a felhasználó köteles nyilvántartást vezetni és a felhasználásról kiállított összesítő kimutatást minden év január 15-éig az OBI-nak meg kell küldeni.

(2) Az OBI köteles az állami ellenőrzőjegyek felhasználását, valamint - ellenőrző minták vételével - a bor azonosságát időközönként ellenőrizni.

Forgalomba hozatal közfogyasztás céljára

43.§ (1) Közfogyasztás céljára mustot, bort és borpárlatot (a továbbiakban: ital) előállítani és forgalomba hozni

csak a hegyközség által nyilvántartásba vett és az OMI által ellenőrzött pincészetből lehet. Közfogyasztásra forgalomba hozott az az ital, amelyet a termelő vagy az előállító közvetlenül a fogyasztónak vagy kereskedelmi szervnek ad el (értékesít).

(2) Italmérésre, italárusításra, termelői borkimérésre, szeszes ital alkalmi értékesítésére külön jogszabály alapján kiadott engedélyekről az engedélyező hatóság az OBI-t értesíti. Az OBI az értesítés alapján a forgalomba hozott bor minőségét a törvény alapján rendszeresen ellenőrzi.

(3) A borok és borpárlatok közfogyasztásra csak akkor hozhatók forgalomba, ha azokat tételesen az OBI e törvény, valamint külön jogszabály alapján előzetesen megvizsgálta, minőségét megállapította, és megfelelőnek minősítette. A meghatározott termőhelyről származó minőségi borok érzékszervi minősítésben külön jogszabály szerint részt vesznek a termelők és a felvásárlók képviselői. Az OBI a minősítésről határozatban dönt. A határozatokat az OBI havonta tájékoztatás és ellenőrzés céljából a hegyközségi tanácsoknak megküldi.

(4) A bor közraktárban történő elhelyezésének, bértárolásának, agrárpiaci célú kezelésének, valamint más agrárpiaci támogatás igénybevételének feltétele, hogy a letevő, illetve a támogatást igénybe vevő rendelkezzen a borra vonatkozó OBI minősítéssel.

A 43.§ (3)-(4) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 19.§-ával megállapított szöveg.

(5) Közfogyasztásra tilos forgalomba hozni

- a) olyan italt, amely a törvény vagy jogszabály előírásainak nem felel meg;
- b) a hibás, romlott, beteg, hamisított vagy olyan bort, amelyet a megengedett anyagoknak meg nem engedett mértékű felhasználásával állítottak elő, illetőleg kezeltek;
- c) a borvidéki fajtalistában nem szereplő szőlőfajtából készült mustot és bort, kivéve, ha az a 7.§ (3) bekezdés hatálya alá tartozó, vagy a telepítés idején érvényes jogszabály szerint engedélyezhető szőlőfajta terméséből készült; továbbá
- d) magas fokú és középfokú borpárlatot.

44.§ (1) Aki bor forgalomba hozatalával foglalkozik, köteles a pincéjében, a raktárában és kimérő helyiségében tárolt italok termőhelyét, fajtáját, minőségi kategóriáját, évjáratát, illetve a jogszabályi előírásoknak megfelelő elnevezését és jelölését a tárolóedény címkéjén vagy a raktározási egységén, valamint a kimérőhelyiségben az ártáblán is feltüntetni. Aki nem palackozott bort közfogyasztás céljára forgalomba hoz, annak rendelkeznie kell a bor származását, minőségét tanúsító bizonylattal.

(2) A különböző termőhelyekről, szőlőfajtákból és évjáratokból származó természetes bor, ezekre külön-külön vagy együttesen utaló elnevezéssel és jelöléssel akkor hozható forgalomba, ha

- a) a meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor 100%-ban az elnevezésének, jelölésének megfelelő származású, fajtájú, minőségű és évjáratú;
- b) a meghatározott termőhelyről származó minőségi bor származásában és minőségében 100%-ban, fajta és évjárat vonatkozásában 85%-ban megfelel az elnevezésének és jelölésének;
- c) az egyéb természetes bor legalább 70%-ban az elnevezésének, jelölésének megfelelő származású, fajtájú, minőségű és évjáratú. Szénsavas bor elnevezésben a termőhelyre vagy a szőlőfajtára utaló jelölés akkor alkalmazható, ha az alapbor legalább 85%-ban a jelzett termőhelyről és szőlőfajtából származik.

A 44.§ (2) bekezdésének b) pontja a 2000. évi CXI. törvény 4.§-ával megállapított szöveg.

45.§ Borpárlatnak fogyasztói és termelői forgalomba hozatalára mind az e törvényben, mind a külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell.

46.§ Közfogyasztás céljából forgalomba hozott bort és borpárlatot kísérő okmánnyal (számla, szállítólevél) kell ellátni. A kísérő okmányon fel kell tüntetni az "OBI" betűjelet és a forgalomba hozatalt engedélyező határozat számát.

Forgalomba hozatal továbbfeldolgozás céljából

47.§ (1) Továbbfeldolgozás céljából forgalomba hozott az a szőlő, bor és borpárlat, amelyet termelőtől vagy előállítótól borgazdasági tevékenység folytatására, illetőleg borpárlat előállítására jogosult szervezet feldolgozás, tárolás, érlelés, kezelés, palackozás céljából vásárol meg.

(2) Továbbfeldolgozás céljából forgalomba hozott szőlőt, bort vagy borpárlatot származási hely és évjárat megjelölésével csak akkor szabad ellátni, ha annak teljes egészében megfelel.

(3) Továbbfeldolgozás céljából must belföldön forgalomba hozni csak javítás nélkül és kizárólag sűrítménykészítés céljából lehet.

(4) Aki magas fokú vagy középfokú borpárlatot továbbfeldolgozás céljából másnak értékesít, az értékesített termékkel együtt köteles az OBI minősítő határozatát (másolatát) - az értékesített mennyiség rávezetésével - átadni, egyidejűleg köteles az értékesítésről a minősítő határozatra hivatkozva és a hektoliterfokban kifejezett mennyiség közlésével az OBI-t haladéktalanul értesíteni.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezést értelemszerűen alkalmazni kell a fogyasztási borpárlat átdolgozása vagy nem közfogyasztási célú értékesítés esetén is.

48.§ A bor előállítása során keletkező borászati melléktermékek közül a borseprő, a derítési alj, az aljbor, valamint a seprőtészta kizárólag az alkoholtermék adóraktár részére hozható forgalomba. Nem tekintendő forgalomba hozatalnak e termékek bizonylat ellenében hulladékmegsemmisítő műnek történő közvetlen átadása.

A külkereskedelmi forgalomba hozatal

49.§ (1) A külkereskedelmi forgalomba kerülő italokra a közfogyasztásra forgalomba hozott italokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a szőlőfajtára utaló elnevezésben alkalmazható a nemzetközileg elfogadott vagy a fogadó országban honos hasznónév, indokolt esetben a hivatalos magyar fajtanév zárójelbe fogott, kisebb betűmérettel való feltüntetése mellett.

(2) Magyarországra utaló megjelölés csak olyan italok esetében alkalmazható, amelynek előállításához külföldről származó szőlőt vagy italt nem használtak fel.

(3) Az országból e törvény hatálya alá tartozó termékeket kiszállítani az OBI tételes minősítése alapján, kizárólag az OBI által kiadott szállítmányonkénti minőségi tanúsítvánnyal szabad. A minőségi tanúsítvány egy példányát a vámhatóságnak át kell adni. Ez alól kivételt képez a tételenként legfeljebb 8 literes minta, ami kereskedelmi forgalomba nem kerül.

A 49.§ (3) bekezdésének utolsó mondata a 2000. évi XCIX. törvény 20.§-ával megállapított szöveg.

(6) A külkereskedelmi forgalomba kerülő palackozott borok címkéjén nem kötelező feltüntetni az 51.§ (2)

bekezdésének c),e) és g) pontjaiban meghatározott adatokat és jelöléseket.

(5) Egri Bikavér bort és Szekszárdi Bikavér bort kizárólag palackozva szabad külkereskedelmi forgalomba hozni.

Külföldi származású bor és borpárlat forgalomba hozatala

50.§ (1) Külföldi származású mustot, mustsűrítményt, bort, szénsavas bort, likőrbort és borpárlatot csak akkor szabad továbbfeldolgozásra, fogyasztásra vagy bér munka céljából behozni, ha annak minősége a származási helyén hatályos jogszabályoknak és e törvény előírásainak megfelel. Ha nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik, szükség vagy az OBI minősítésére is. A minősítést a külkereskedelmet bonyolítónak szállítmányonként kell kérnie, a minősítés bizonylatát pedig át kell adnia a forgalomba hozó vagy felhasználó szervnek.

(2) Nemzetközi szerződés alapján akkor mellőzhető az OBI minősítése, ha a bor származási helye szerinti minősítő szervek jegyzékét a szerződő felek egymásnak átadták, és kölcsönösen közzétették.

A 50.§ (1)-(2) bekezdése az 1999. évi XLVII. törvény 1.§-ával megállapított szöveg.

(3) Külföldi származású palackozott bort és borpárlatot az eredeti állapotban kell forgalomba hozni. A hordós bor és borpárlat kezelésére, forgalmazására - az állami ellenőrzőjegyre vonatkozó rendelkezések kivételével - e törvény rendelkezései az irányadók.

(4) Külföldi származású szőlőből készített borra az (1)-(3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket értelemszerűen alkalmazni kell.

(5) A külföldi származású borpárlat forgalomba hozatal vagy felhasználás előtti minősítésére a (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. E rendelkezés alkalmazásában borpárlatnak kell tekinteni - a termék megnevezésétől függetlenül - minden olyan italt, amely e törvény értelmében borpárlatnak minősül.

(6) Licenc átadása esetében a gyártandó borászati termék forgalomba hozatal előtti vizsgálatához a licencet átadó eredeti termékét és kiserelt palackját is be kell küldeni.

(7) A közfogyasztásra forgalomba kerülő külföldi származású bor és borpárlat palackján magyar nyelven fel kell tüntetni:

- a) a termék e törvény szerinti megnevezését,
- b) a származási ország megjelölését,
- c) a cukortartalomnak megfelelő jelölést,
- d) az OBI forgalomba hozatali engedély számát, valamint,
- e) az importőr nevét.

A borok palackozása és jelölése

51.§ (1) Borok palackozásához - kivéve az asztali és üdítő jellegű bort - üveg- vagy kerámiapalackot kell használni. A palackozás és a palackozáson kívüli egyéb kiserelés (letöltés) feltételeit külön jogszabály határozza meg. A palackozáson kívüli egyéb kiserelés (letöltés) feltételeit külön jogszabály határozza meg.

Az 51.§ (1) bekezdésének második mondata a 2000. évi XCIX. törvény 21.§ (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) Palackozott asztali borok címkéjén fel kell tüntetni:

- a) az asztali bor vagy tájbor megjelölést;
  - b) a betöltött bor névleges térfogatát;
  - c) a bor tényleges alkoholtartalmát;
  - d) a cukortartalomnak megfelelő jelölést;
  - e) a palackozó cégnevét és székhelyét, vagy az OBI-nál nyilvántartott azonosító számát;
  - f) a palackozás időpontját vagy a tételszámot, 2002. január 1-jétől pedig csak a tételszámot;
  - g) az OBI forgalomba hozatali engedély számát;
  - h) külkereskedelmi forgalomba hozatal esetén a Magyarországra utaló jelölést;
  - i) ha a bor nem Magyarországon szüretelt szőlőből származik, a termelő országra utaló jelölést;
  - j) import termék esetén a forgalmazó magyar nyelvű megnevezését.
- Az e), f), g), j) pontok kivételével a jelöléseket, megnevezéseket egy látómezőben kell feltüntetni.

Az 51.§ (2) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 21.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

(3) Palackozott asztali borok címkéjén fel lehet tüntetni:

- a) a 40.§-ban és az 53.§-ban foglalt rendelkezések szerint feltüntethető megnevezéseket;
- b) tájbor esetében a tájbortermelő-vidék nevét;
- c) védjegyet;
- d) az eladásban részt vevő nevét, emblémáját;
- e) a termelő nevét, ha nem azonos a bor előállítójával (palackozójával);
- f) ajánlást a fogyasztónak a bor alkalmazására;
- g) tájékoztatást a fogyasztónak a termelőhelyről, készítményről, termelőről, palackozóról, a termék jellegéről, összetételéről, történetéről;
- h) a hegyközségre utaló megjelölés.
- i) a vonalkódot vagy ETK jelzetet.
- j) a bor színére utaló jelölést.

Az 51.§ (3) bekezdésének bevezető mondata, b) és j) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 21.§ (3) bekezdésével megállapított szöveg (a korábbi b)-h) pont c)-i)-re változott).

(4) Meghatározott termőhelyről származó minőségi vagy különleges minőségű borok, valamint a védett eredetű borok címkéjén és kiegészítő címkéjén fel kell tüntetni a (2) bekezdésben - a g) pont kivételével - meghatározott adatokon túl a meghatározott termőhelyről származó borra vonatkozó kötelezően előírt megnevezéseket, szőlőfajtát, termőhelyet, évszámot és a bor minőségi megjelölését, továbbá fel lehet tüntetni a (3) bekezdésben meghatározott adatokat valamint legalább ötéves érlelési idő után a muzeális bor elnevezést és az országos vagy nemzetközi borversenyeken elért díjakat. A címkéken kötelezően fel kell tüntetni a palackozás időpontját vagy a tételszámot, vagy az OBI forgalomba hozatali engedély számát. 2002. január 1-jétől a tételszám használata kötelező.

(5) Tilos olyan adatok, jelölések, ábrák vagy rajzok feltüntetése, amelyek más adatokkal összetéveszthetők, vagy a fogyasztó megtévesztésére alkalmasak.

(6) Meghatározott termőhelyű minőségi bor címkéjén fel lehet tüntetni a borvidéki régió elnevezést, helyettesítve a borvidéki megnevezését.

(7) A palackozott borok címketervét jóváhagyás céljából az OBI-nak be kell mutatni.

Az 51.§ (4)-(7) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 21.§ (4)-(5) bekezdésével megállapított szöveg.

52.§ (1) Bort palackozni csak engedélyezett üzemben lehet. Az engedélyező hatóság az engedély kiadásáról az OBI-t tájékoztatja.

(2) Ha a termelő nem maga végzi a palackozást, a töltendő tétel minősítéséről szóló határozatot köteles átadni a bérpalackozónak.

(3) Must vagy bor palackozására létesített üzemben más italt vagy folyékony terméket palackozni csak az OBI engedélyével szabad. Az engedély iránti kérelemben meg kell adni a más ital vagy folyékony termék pontos megnevezését.

(4) Az engedélyt meg kell tagadni akkor, ha a más termék palackozása összeegyeztethetetlen a borászati technológiával. Az engedélyt vissza kell vonni, ha a más termék palackozása során e törvény rendelkezéseit megsértik.

53.§ (1) A származási helyre utaló elnevezést a tájbor, a meghatározott termőhelyről származó minőségi bor és a különleges minőségű bor, valamint a védett eredetű bor esetében fel kell tüntetni. Meghatározott termőhelyről származó minőségi és különleges minőségű bor, valamint védett eredetű bor megnevezésében alkalmazható a borvidék, a borvidéki körzet, a védett eredetű termőhely, továbbá a melléklet I-II. pontjaiban felsorolt települések, valamint ezek határában levő hegyek, dűlők neve. Nem alkalmazható a borvidék határán - a hegy kivételével - túlterjedő terület neve.

(2) Asztalibor származási helyének megjelölésére nem alkalmazható a borvidék, illetve a mellékletben felsorolt települések vagy azok határán belüli dűlők és egyéb földrajzi helyek neve, de alkalmazható a földrajzi, gazdaságföldrajzi, vagy közigazgatási egység borvidékre, bortermőhelyre nem utaló neve.

(3) Szőlőfajtára utaló elnevezés csak a Borvidéki Fajtalistában felsorolt, valamint a 7.§ (3) bekezdése hatálya alá eső fajták esetében alkalmazható az egyes minőségi kategóriákra vonatkozó rendelkezések szerint. A meghatározott termőhelyről származó minőségi bor és a különleges minőségi bor, valamint védett eredetű bor elnevezésében a szőlőfajta nevét - a (5) bekezdésben említett kivétellel és a 60.§ (1) bekezdése c) pontjában felsorolt borok kivételével - fel kell tüntetni. Természetes bor elnevezésében legfeljebb két szőlőfajta neve szerepelhet, ha a két fajta külön-külön legalább 15%-ban, együttesen pedig 100%-ban alkotórésze a bornak, valamint - a minőségi és a különleges minőségű bor és védett eredetű bor esetében - mindkét fajta minőségi kategóriára a 29.§-ban előírt fogalom meghatározásnak megfelel. Tilos szőlőfajtára utaló elnevezést alkalmazni az ízesített bor, az ízesített boralapú ital, az ízesített boralapú koktél és a likőrborok esetében.

(4) Több szőlőfajta felhasználásával készült minőségi vagy különleges minőségű bor, valamint védett eredetű bor esetében a szőlőfajták neve helyett feltüntethető a "küvé" vagy "cuvée" kifejezés. A küvé fajtaösszetételére vonatkozó adatokat (szőlőfajták megnevezése, %-os részarány) a forgalomba hozatali engedélyhez csatolni kell. A fogyasztók tájékoztatása érdekében a küvét alkotó szőlőfajták nevét a címkét csökkenő részarányuk sorrendjében fel kell tüntetni.

(5) A szőlőfajta neve helyett alkalmazható a sajátos színárnyalatú borok elnevezésében "Siller" kifejezés, valamint az egri borvidéken és a szekszárdi borvidéken termelt vörösborok elnevezésében a "Bikavér" kifejezés. Az itt említett kifejezéseknek alkalmazhatók az asztali borok elnevezésében.

(6) Az asztali bor elnevezésében használható a minőségi kategóriára, a bor színére utaló kifejezés külön-külön vagy együttesen, a termőhely vagy a fajta mellett, vagy azok mellőzésével. A természetes bor, az ízesített bor, az ízesített boralapú ital, az ízesített boralapú koktél, a likőrbor, a pezsgő, a habzóbor, a gyöngyözőbor és a széndioxid-dúsított gyöngyözőbor, az ízesített boralapú ital, az ízesített boralapú koktél és a likőrbor elnevezésében az előállító neve is alkalmazható.

(7) A természetes borok elnevezésében fel kell tüntetni a minőségi kategóriát.

(8) A meghatározott termőhelyről származó minőségi és különleges minőségű bor, valamint védett eredetű bor jelölésében fel kell tüntetni az évjáratot. A forgalomba hozott asztali bor és tájbor jelölésében az évjárat feltüntethető.

(9) Egri Bikavér bort és Szekszárdi Bikavér bort belföldön közfogyasztás céljára kizárólag palackozva szabad forgalomba hozni. A palackozási kötelezettség nem vonatkozik az egri borvidék és a szekszárdi borvidék területén a termelők által forgalomba hozott saját termésű Egri Bikavér és Szekszárdi Bikavér borokra.

Az 53.§ a 2000. évi XCIX. törvény 22.§-ával megállapított szöveg.

VI. Fejezet

ZÁRT BORVIDÉKRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

54.§ Zárt borvidék az a termőhely, amelynek termékei megkülönböztetett védelemre érdemesek, a szőlő termesztésére, a bor készítésére, kezelésére, forgalomba hozatalára vonatkozóan különleges szabályokat igényelnek.

Zárt területű borvidék kijelölése

55.§ Zárt területté olyan borvidéket vagy borvidéki részt lehet kijelölni, ahol kiemelkedő és arra a borvidékre jellemző minőségű bor rendszeresen termelhető. A terület kijelöléséről a hegyközségi tanács javaslata alapján a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa véleményének kikérésével a földművelésügyi miniszter dönt.

Zárt területen termett must és bor előállítása

56.§ Zárt területű borvidéken termett szőlőt, szőlőből származó cefrét, mustot és bort - a 57.§ (2) bekezdésben foglalt kivétellel - tilos más helyen termett szőlővel, szőlőből származó cefrével, musttal és borral keverni (házasítani).

Zárt területen bor és egyes anyagok forgalmazása

57.§ (1) Zárt területű borvidékre 75 kilogrammot meghaladó borszőlőt, cefrét, valamint 50 litert meghaladó mustot és bort más termőhelyről bevinni csak az illetékes hegyközségi tanács előzetes engedélyével szabad.

(2) Zárt területű borvidékről szőlőt, mustot, bort kiszállítani csak az illetékes hegyközségi tanács engedélyével szabad. Az engedélyezés a származási bizonyítvány része, melyen a házasítás nélküli palackozására vagy feldolgozás esetén a termék visszaszállítására kell nyilatkozni. Házasítás céljából történő kiszállítás esetén a borvidékre utaló elnevezés a tétel felhasználásával készített termék esetében tilos. A kiszállítási engedély egy példányát az OBI-nek meg kell küldeni.

(3) Az (1)-(2) bekezdés rendelkezései nem vonatkoznak a palackozott borra.

(4) Zárt területű borvidékre idegen területről származó mustból készített sűrített mustot, továbbá mazsolaszőlőt, aszúszőlőt, ezen kívül borhamisításra alkalmas déligyümölcsöt, valamint ízesítőanyagokat tartalmazó vegyi készítményeket a borgazdasági tevékenységet nem folytató gazdálkodó szervezetek és a háztartások szükségletét meghaladó mennyiségben bevinni vagy ott készletben tartani tilos.

(5) Zárt területű borvidékről származó must, bor és seprő feldolgozásából nyert sűrített must, töményített must és bor, valamint borpárlat visszaszállítását - elszámolási kötelezettség mellett - az alapanyag kiszállítását engedélyező hegyközségi tanácsnak be kell jelenteni.

Zárt területen bor tárolása

58.§ A más terület terméséből származó mustot és bort a zárt területű borvidékről származó musttól és bortól elkülönítve, külön helyiségben kell tartani, és tárolóedényét (hordóját) olyan megjelöléssel kell ellátni, amely a must, illetőleg a bor származását kétséget kizáró módon feltünteti. A kizárólag házi fogyasztás céljára bevitt idegen eredetű must és bor a zárt borvidékről származó musttal és borral egy helyiségben is tartható, származását azonban a tárolóedényen (hordón) ilyen esetben is fel kell tüntetni.

A tokajhegyaljai borvidék zárt területére vonatkozó különleges előírások

59.§ A tokajhegyaljai borvidék zárt terület. A tokajhegyaljai borvidék zárt területén a must és a bor készítése, kezelése és forgalomba hozatala tekintetében e törvénynek a zárt területű borvidékre és a tokajhegyaljai borvidékre vonatkozó szabályait együttesen kell alkalmazni.

60.§ (1) A tokajhegyaljai borvidékre jellemző borok a következők:

- a) meghatározott termőhelyről származó minőségi borok a tokaji furmint, a tokaji hárslevelű, a tokaji sárgamuskotály, a tokaji zéta;
- b) meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű borok a tokaji furmint, a tokaji hárslevelű, a tokaji sárgamuskotály, a tokaji zéta;
- c) meghatározott termőhelyről származó tokaji borkülönlegességek a tokaji mászás, a tokaji fordítás, a tokaji szamorodni, a tokaji aszú puttonyszám megjelölésével, a tokaji aszúeszencia és a tokaji eszencia (nektár).

A 61.§ (1) bekezdésének a)-b) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 23.§-ával megállapított szöveg.

(2) A tokajhegyaljai minőségi borok a meghatározott termőhelyről származó minőségi borokra vonatkozó általános előírások hatálya alá tartoznak.

(3) A tokajhegyaljai meghatározott termőhelyről származó különleges minőségi borokra és borkülönlegességekre e törvénynek a meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű borokra vonatkozó általános előírásait is alkalmaznia kell.

61.§ (1) Meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű tokaji furmint, tokaji hárslevelű, tokaji sárgamuskotály, tokaji orémusz bor: az adott fajtából, a borvidék legfeljebb 75 hl/ha termésű ültetvényeiből származó érett vagy tőkén túlérlett, esetleg töppedt, vagy aszúsodott termésének késői szüretelésű legalább 19,0 tömegszázaléknyi (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó mustjából készült bor, amely termőhelyre, fajtára, illetőleg meghatározott készítmődra jellemző illat-, íz- és zamatanyagokat tartalmaz, származási helye és évjáráta miatt különleges megkülönböztetésre érdemes.

(2) Meghatározott termőhelyről származó tokaji borkülönlegesség: azok a tokajhegyalján készített különleges minőségű borok, amelyek készítmódjuk miatt önálló névhasználatra jogosultak: tokaji másolás, tokaji fordítás, tokaji szamorodni, tokaji aszú, tokaji aszúeszencia, tokaji eszencia (nektár).

(3) Tokaji másolás: a szamorodni vagy az aszú seprőjére felöntött mustból vagy azonos évjáratú borból alkoholos erjedés útján készült tokaji borkülönlegesség, amely jellegzetes érlelési illattal és zamattal rendelkezik, és a forgalomba hozatal előtt legalább egy évig fahordón érlelték.

(4) Tokaji fordítás: a kipréselt aszútésztára felöntött meghatározott termőhelyről származó mustból vagy azonos évjáratú borból alkoholos erjedés útján készült, a fogalomba hozatal előtt legalább két évig, ebből legalább egy évig fahordóban érlelt tokaji borkülönlegesség, amely jellegzetes érlelési illattal és zamattal rendelkezik.

(5) Tokaji szamorodni: a tokajhegyaljai borvidék zárt területén termett, a Botrytis cinerea hatására nemesen töppedt, tőkén aszúsodott szőlőbogyókat is tartalmazó, válogatás nélkül szedett szőlőfürtök feldolgozásával előállított, legalább 21,0 tömegszázaléknyi (MM^o) természetes eredetű cukrot tartalmazó mustból szeszes erjedés útján nyert tokaji borkülönlegesség, melyet a forgalomba hozatal előtt legalább két évig, ebből legalább egy évig fahordóban érlelnek.

(6) Tokaji aszú: az a 3-6 puttonyos, a tokajhegyaljai borvidék zárt területén termett, a Botrytis cinerea hatására nemesen rothadt, tőkén aszúsodott és, szüretkor külön szedett szőlőbogyónak tézstaszervé feldolgozott anyagára öntött meghatározott termőhelyről származó musttal vagy azonos évjáratú borral áztatott szeszes erjedése útján nyert tokaji borkülönlegesség, mely a puttonyszámtól függően meghatározott mennyiségű cukormentes extraktot, valamint cukrot tartalmaz, és amelyet a forgalomba hozatal előtt legalább három évig, ebből legalább két évig fahordóban érlelnek.

(7) Tokaji aszúeszencia: a tokajhegyaljai borvidék zárt területén termett, a Botrytis cinerea hatására nemesen rothadt, tőkén aszúsodott és szüretkor külön szedett szőlőbogyóknak feldolgozott anyagára öntött meghatározott termőhelyről származó musttal vagy azonos évjáratú borral áztatott szeszes erjedés útján készült, jellegzetes aszú- és érlelési illattal, valamint zamattal rendelkező aszúbor, mely literenként legalább 180 gramm természetes cukrot tartalmaz, és amelyet a forgalomba hozatal előtt legalább öt évig, ebből legalább három évig fahordóban érlelnek.

(8) Tokaji eszencia (nektár): a tokajhegyaljai borvidék zárt területén termett, a Botrytis cinerea hatására nemesen rothadt, tőkén aszúsodott és szüretkor külön szedett szőlőbogyókból préselés nélkül kiszivárgó mustból minimális erjedés útján keletkező tokaji borkülönlegesség, mely literenként legalább 450 gramm összes természetes cukrot és 50 gramm cukormentes vonadékanyagot tartalmaz, ezen kívül az aszúra jellemző különleges illattal és zamattal rendelkezik.

62.§ (1) A tokajhegyaljai borvidéken termett szőlőből származó törkölyös mustra, borseprőre vagy törkölyre csak az e borvidéken termett szőlőből származó mustot vagy bort szabad önteni.

(2) A tokaji másolás, tokaji fordítás, tokaji aszú, tokaji aszúeszencia és a tokaji eszencia (nektár) előállítója a felhasznált aszúsodott szőlőbogyó, a készített aszúbor, aszúeszencia és a nyert eszencia mennyiségét az illetékes hegyközségnek kategóriánként köteles bejelenteni.

(3) A tokajhegyaljai borvidék zárt területén csemegebort, ürmösbort, fűszerezett bort készíteni és tárolni tilos.

63.§ (1) Tokaji szamorodnit, tokaji mászlást, tokaji fordítást, tokaji aszút, tokaji aszúeszenciát és tokaji eszenciát kizárólag palackozva és állami ellenőrzőjeggyel ellátva szabad fogyasztás céljára forgalomba hozni.

(2) A palackozáshoz csak tokaji alakú, színtelen palackot szabad felhasználni. E rendelkezés alól a hegyközségi tanács egyetértésével a minisztérium különleges esetekben felmentést adhat.

A 63.§ (2) bekezdésének utolsó mondata a 2000. évi XCIX. törvény 25.§ (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott palackba az (1) bekezdésben meghatározott boron kívül más bor nem palackozható.

A 63.§ (3) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 24.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg (a korábbi (3) bekezdés (4)-re változott).

(4) A palackozási kötelezettség nem vonatkozik a tokajhegyaljai borvidék területén a termelők által saját pincéjükben forgalomba hozott saját termésű tokaji szamorodni, tokaji mászlás, tokaji fordítás, tokaji aszú, tokaji aszúeszencia és tokaji eszenciára.

64.§ (1) A tokajhegyaljai borvidékre, s ezen belül községre (városra) dűlőre utaló vagy "Tokaji", "Hegyaljai" elnevezéssel csak a tokajhegyaljai borvidék jellemző borait lehet forgalomba hozni, ha e jellemző borok egyébként megfelelnek a vonatkozó szabványoknak, illetve e törvény előírásainak.

(2) A tokajhegyaljai borvidékre utaló elnevezéssel tilos fogyasztói forgalomba hozni mustot, továbbá olyan bort, amelyet más termőhelyről származó musttal vagy borral házasítottak.

(3) A palackozási kötelezettség alá vont tokaji borokat poharanként csak palackból szabad kimérni.

VII. Fejezet

A SZŐLÉSZET-BORÁSZATI SZAKIGAZGATÁS

A szakigazgatás szervei

65.§ (1) A szőlészeti-borászati igazgatással összefüggő egyes irányítási, szervezési, valamint hatósági feladatokat:

- a) a hegyközségi szervezetek,
  - b) az OBI, valamint
  - c) az OMMI
- látják el.

(2) A hegyközségi szervezetrendszer hatáskörében ellátja az ültetvény telepítésével, művelésével, származási bizonyítvány kiadásával kapcsolatos feladatokat, valamint ezek vonatkozásában hatósági ellenőrzést végez.

(3) Az OBI a törvény hatálya alá tartozó termékek előállításával, kezelésével, minőségével és forgalomba hozatalával kapcsolatos hatósági feladatokat lát el, valamint ezek vonatkozásában hatósági ellenőrzést végez.

(4) Az OMMI ellenőrzi az ültetvények telepítését, ápolását, valamint elvégzi a szaporítóanyagok előállításának, forgalmazásának és felhasználásának ellenőrzését, azok minőségének vizsgálatát és minősítését, valamint ezek

vonatkozásában hatósági ellenőrzést végez.

Hatósági ellenőrzés

66.§ (1) Az ellenőrző hatóság képviselői külön engedély és előzetes bejelentés nélkül jogosultak az ültetvényekben, illetve minden olyan telephelyen, amely must és bor előállítására, elhelyezésére, kezelésére, átvételére és forgalomba hozatalára szolgál, vagy arra alkalmas, hatósági ellenőrzést folytatni, mintát venni, a jogszabály által előírt nyilvántartásokat, jelentéseket, feljegyzéseket, a számadásokat és az egyéb iratokat megtekinteni, azokról másolatot igényelni vagy készíteni. Az ellenőrző hatóság képviselői az illetékes társszervek közreműködésével a szállítást végző jármű rakományát is ellenőrizhetik.

A 66.§ (1) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 25.§ (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) Az szőlő birtokosa és a bor előállítója, forgalmazója köteles a hatósági ellenőrzést eltérni, és az eljáró hatóság számára az ellenőrzés feltételeit lehetővé tenni.

(3) Az ellenőrző hatóság megkeresése alapján a hatósági ellenőrzésben a vámhatóság, a rendőrség és a fogyasztóvédelmi felügyelőség a rá vonatkozó szabályok szerint közreműködik.

A 66.§ (3) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 25.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

Az ültetvények ellenőrzése

67.§ (1) A szőlőültetvények létesítésének, művelésének és kivágásának ellenőrzése során az ellenőrzést végző hatóság - ha szabálytalanságot észlel vagy annak gyanúja merül fel - köteles jegyzőkönyvet felvenni és abban szükség szerint előzetes intézkedést is tehet. A jegyzőkönyvet az ellenőrzöttnek vagy képviselőjének kell aláírnia. Egyébként az ellenőrző szerv a helyszíni ellenőrzés eredményét a 10.§ (1) bekezdése szerint vezetett nyilvántartásba bejegyzi.

(2) Az ellenőrző szerv eljárása során növény-, talaj- vagy egyéb mintát vehet részletes vizsgálat céljára. A mintavételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) Az ellenőrző hatóság - amennyiben saját laboratóriummal nem rendelkezik - a mintát bármely arra alkalmas laboratóriumban megvizsgáltathatja.

A borgazdálkodás körébe tartozó ellenőrzés

68.§ (1) Az OBI ellenőrzi:

a) a szőlőcefre, a must és a bor származását, eredetét, minőségét (összetételi és érzékszervi tulajdonságok, térfogat, csomagolás és jelölés), a telephely, objektum működésének jogszerűségét, továbbá a szállítás és a tárolás körülményeit,

b) az adalékanyagok minőségét,

c) a borászati termékek csomagolása során felhasznált csomagolóanyagok megfelelőségét,

d) a gyártástechnológia műszaki feltételeit,

e) a minőségbiztosító intézkedések hatékonyságát,

f) belföldre és az exportra kerülő borászati termékek minőségét,

g) az importált borászati termékek minőségét,

továbbá megkeresésre, illetve megbízás alapján vizsgálatot tart, szakvéleményt vagy szaktanácsot ad a borászati

termékek minőségét érintő kérdésekben.

A 68.§ (1) bekezdésének a) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 26.§-ával megállapított szöveg.

(2) A borászati termékek ellenőrzését e törvény, valamint a Borkönyv hatálybalépéséig szabványok és vonatkozó jogszabályokban előírt módszerek alkalmazásával kell végezni. Szükség esetén a területi felügyelő betekinthez a borászati termék előállításával összefüggő egyéb iratanyagokba is.

69.§ (1) A hegyközség eljár a szőlő telepítésének és kivágásának engedélyezése, az ültetvény művelése, valamint a szőlő, az asztali bor és a meghatározott termőhelyekről származó minőségi bor, valamint a védett eredetű bor származási bizonyítványának kiadása ügyében.

A 69.§ (1) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 27.§-ával megállapított szöveg.

(2) A hegyközségi tanács:

- a) eljár a meghatározott termőhelyről származó különleges minőségű bor származási bizonyítványának kiadása ügyében,
- b) szakmai szempontból ellenőrzi a hegyközségi rendtartást,
- c) elbírálja a hegyközség közigazgatási ügyben hozott határozata ellen benyújtott fellebbezést.

(3) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa elbírálja a hegyközségi tanács közigazgatási ügyben hozott első fokú határozata ellen benyújtott fellebbezést.

70.§ A termékre vonatkozó minősítő vizsgálat, az engedélyezési eljárás és az ellenőrzés során a hatóságok tudomására jutott adatok üzemi titoknak minősülnek, megőrzésükről gondoskodni kell.

71.§ (1) Az ellenőrző hatóság területi felügyelői feladatuk teljesítése céljából a vizsgálatához szükséges mértékben térítésmentes mintát vehetnek és azt elszállíthatják. Az eljárásról jegyzőkönyvet kell felvenni. A mintavétel szabályait szabvány állapítja meg.

(2) A mintavételhez szükséges italokat, palackokat és egyéb anyagokat a mintaadásra kötelezett díjtalanul köteles rendelkezésre bocsátani. Megfelelő palackok hiányában azok beszerzéséről a mintaadásra kötelezett költségére kell gondoskodni.

72.§ (1) A hatósági minőség-ellenőrző tevékenység során kezdeményezett vizsgálatot - feltéve, hogy a termék nem hibás - az ellenőrző szerv díjmentesen végzi el.

(2) Ha az ellenőrző szerv más hatóság megbízása alapján végzett ellenőrzés során laboratóriumi vizsgálatot végez, a költségeket az ellenőrzést elrendelő, megbízó hatóság megtéríti.

(3) Ha a vizsgált termék az előírt, illetőleg jelölésében foglalt jellemzőket nem elégíti ki, az ital előállítója, kereskedelmi ellenőrzés esetén az ellenőrzöttet, bizonyítottság esetén a hiba okozóját a hatóság a vizsgálat költségeinek megtérítésére kötelezi. A határozatban megállapított költségek adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülnek. A költségek megtérítésének és felhasználásának módjáról külön jogszabály rendelkezik.

A 72.§ (3) bekezdése a 2000. évi XCIX. törvény 28.§-ával megállapított szöveg.

Jogkövetkezmények

73.§ (1) Az OBI az ellenőrzés eredményeként

- a) a termék előállítójára helyszíni bírságot szabhat ki;
- b) az üzemet, pincészetet időlegesen bezárathatja, gép, felszerelés, berendezés működését, csomagolóanyag felhasználását, tárolóhely vagy szállítóeszköz használatát megtilthatja, újbóli működését, használatbavételét, használatban tartását feltételhez kötheti;
- c) alapanyagot, adalékanyagot, készterméket közfogyasztásra alkalmatlannak, csökkent minőségűnek nyilváníthat, felhasználását, forgalomba hozatalát korlátozhatja, feltételhez kötheti, megtilthatja és ennek érvényesítése céljából zárolhatja;
- d) elrendelheti a hamisított terméknek az előállító költségére történő lepárlását;
- e) elrendelheti a fogyasztásra, továbbfeldolgozásra alkalmatlan termék megsemmisítését;
- f) minőségvédelmi bírságot szabhat ki;
- g) szabálysértési eljárást, büntetőeljárást kezdeményezhet.

A 73.§ (1) bekezdésének c) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 29.§-ával megállapított szöveg.

(2) Az (1) bekezdés b)-c) pontjában foglalt rendelkezés fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtható.

(3) A megsemmisítés módjáról külön jogszabály rendelkezik.

(4) Az OBI a súlyos fogyasztói érdeksérelem megelőzése, illetve csökkentése érdekében jogerős határozatának rendelkező részét az elkövető költségére nyilvánosságra hozza az érdeksérelem elkövető telephelye szerinti megyei napilapban, legalább egy országos napilapban és a Magyar Közlönyben.

A 73.§ (4) bekezdése az 1999. évi XLVII. törvény 2.§-ával megállapított szöveg.

Lásd: 1999. évi XLVII. törvény 5.§ (2) bekezdése.

74.§ (1) Ha kereskedelmi egység ellenőrzése során az ellenőrzést végző hatóság az e törvényben, illetve a hegyközségi rendtartásban foglalt megsértését észleli, vagy az ellenőrzés végrehajtásában akadályozzák, kezdeményezi a jegyzőnél az egység bezárását.

(2) A jegyző a kereskedelmi egységet az észlelt hiányosság megszűntetéséig, de legfeljebb 30 napra ideiglenesen bezárhatja.

(3) Az ideiglenes bezárást elrendelő határozat fellebbezésre tekintet nélkül nem szüntetik meg, illetve, ha a tiltott cselekményt ismételten elkövetik.

75.§ (1) Ha borászati üzem vagy pince ellenőrzése során az ellenőrzést végző hatóság az e törvényben, illetve a hegyközségi rendtartásban foglalt megsértését észleli, vagy ha az ellenőrzés végrehajtásában akadályozzák, kezdeményezi az OBI-nál a borászati üzem vagy pince bezárását.

(2) Az OBI a borászati üzemet vagy pincét az észlelt hiányosság megszűntetéséig, de legfeljebb 30 napra ideiglenesen bezárhatja.

(3) Az ideiglenes bezárást elrendelő határozat fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtható.

(4) Ha az észlelt hiányosságot nem szüntetik meg, vagy ha a tiltott cselekményt ismételten elkövetik, az OBI kezdeményezi az engedélyező hatóságnál a borászati üzem működési engedélyének visszavonását.

A minőségvédelmi bírság

76.§ (1) Ha a vizsgálat során az OBI megállapítja, hogy az előállított, illetve forgalomba hozott borászati termék nem felel meg az előírt, illetve jelölt minőségi jellemzőknek, vagy az engedélyezett szintet meghaladó mértékben az egészségre káros anyagot tartalmaz, minőségvédelmi bírságot szab ki.

(2) A bírság mértéke - a kifogásolt tétel mennyiségétől, értékétől, a hiba jellegétől függően - legalább húszezer forint, legfeljebb a borászati termék belföldi forgalmi értéke tízszeresének megfelelő összeg. A minőségvédelmi bírság a 73-74.§-ban foglalt jogkövetkezményekkel együtt is kiszabható. A bírság megállapításának és kiszabásának részletes szabályait a földművelésügyi miniszter az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi, a népjóléti, valamint a pénzügyi miniszterrel együttes rendeletben határozza meg.

(3) A minőségvédelmi bírság megfizetésére azt a termelőt, illetve forgalmazót kell kötelezni, aki a borászati terméknek az (1) bekezdésben foglaltak szerint kifogásolt minőségét előidézte, vagy - ha ez egyértelműen nem állapítható meg - azt, akinél a borászati terméket vizsgálat alá vonták.

(4) A minőségvédelmi bírságot az OBI számlájára kell befizetni. A befolyt összeget a földművelésügyi miniszter döntése alapján csak a vizsgálati módszerek korszerűsítésére, a hatósági ellenőrzést elősegítő intézkedésekre lehet felhasználni. A minőségvédelmi bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

A 76.§ (4) bekezdésének utolsó mondata a 2000. évi XCIX. törvény 30.§-ával megállapított szöveg.

(5) A minőségvédelmi bírság megfizetésének és felhasználásának módjáról külön jogszabály rendelkezik.

VIII. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

Élelmezés-egészségügyi előírások

77.§ Mustot és bort az élelmezés-egészségügyi követelményeknek megfelelően kell előállítani, csomagolni, tárolni, szállítani és forgalomba hozni úgy, hogy az ital szennyeződésnek, fertőzésnek, romlásnak ne legyen kitéve.

78.§ (1) Szőlő feldolgozására, must és bor előállítására, átvételére, kezelésére, forgalomba hozatalára, csomagolására, tárolására szolgáló épületeket, helyiségeket, azok berendezéseit (gépeit), valamint az árusítóhelyeket az egészségügyi követelményeknek megfelelően szabad létesíteni, átalakítani vagy használatba venni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeknél használt eszközt, edényt és gépet csak olyan anyagból és úgy szabad előállítani, hogy az a vele érintkezésbe kerülő termékben egészségre káros elváltozást ne okozzon, ne tartalmazzon kioldható anyagot olyan mennyiségben, amely a vele érintkezésbe kerülő terméket az egészségre károsra teszi, illetőleg az ital minőségét, valamint tulajdonságait hátrányosan befolyásolja.

79.§ Italt nyílt árusítású üzletben vagy árusítás céljára szolgáló egyéb helyen az élelmezés-egészségügyi követelményeknek megfelelően úgy kell elhelyezni, hogy az szennyeződéstől, fertőzéstől, romlástól vagy minőségi értékcsökkenéstől védve legyen.

80.§ Az italmérési, italárusítási és termelői borkimérési tevékenység gyakorlásának módját külön jogszabály tartalmazza.

Egyéb rendelkezések

81.§ A gyümölcslevekre, gyümölcsborokra, gyümölcsvermutokra, továbbá a szőlőlé (must) felhasználásával készített üdítőitalokra az élelmiszerekre vonatkozó általános rendelkezések az irányadók.

A Magyar Borkönyv

82.§ (1) A Magyar Borkönyv szabályozza a borok előállítására, forgalomba hozatalára, forgalmazására, felhasználására és vizsgálatára vonatkozó kötelező előírásokat.

(2) A Magyar Borkönyvet a Magyar Borkönyv Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) dolgozza ki. A Bizottság 15 tagból áll, a tagokat a tudomány, az ellenőrzés, az érdekvédelmi és szakmai szervezetek, a Földművelésügyi Minisztérium, az Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, valamint a Népjóléti Minisztérium képviselőiből - az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter, a pénzügyminiszter, valamint a népjóléti miniszter egyetértésével - a földművelésügyi miniszter bízza meg.

(3) A Bizottság tagjai közül elnököt, elnökhelyettest és titkárt választ, működési szabályzatát maga alakítja ki, amit - az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter, a pénzügyminiszter, valamint a népjóléti miniszter egyetértésével - a földművelésügyi miniszter hagyja jóvá. A Bizottság az egyes szakterületek kidolgozására külön szakbizottságokat hozhat létre.

(4) A Bizottság működésével kapcsolatos titkársági teendőket a Földművelésügyi Minisztérium látja el.

83.§ (1) Felhatalmazást kap a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy rendeletben megállapítsa:

- a) a must és bor előállítására és kezelésére felhasználható kiegészítő és segédanyagokat, illetve eljárásokat;
- b) a tartósított must, a sűrített must, a szeszezett must, a töményített must és bor, továbbá a párlási bor előállításának szabályait;
- c) a borpárlat kezelésénél felhasználható anyagok és eljárások szabályait;
- d) a mintavétel rendjét;
- e) a származási igazolások rendjét;
- f) a palackozás és a palackozáson kívüli egyéb kiszerezés feltételeit;
- g) a tájbor megnevezésében a termőhellyel kapcsolatos névhasználatot.
- h) a Szőlőfajta Használati Bizottság összegételét, feladatkörét;
- i) a meghatározott termőhelyről származó minőségi borok érzékszervi minősítésének rendjét.

A 83.§ (1) bekezdésének bevezető mondata, f) és i) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 31.§-ával megállapított szöveg.

A 83.§ (1) bekezdésének h) pontja a 2000. évi CXLIII. törvény 6.§-ával megállapított szöveg.

(2) Felhatalmazást kap a földművelésügyi miniszter, hogy az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, valamint a népjóléti miniszterrel együttes rendeletben kiadja a Magyar borkönyv kötelező

előírásait.

(3) Felhatalmazást kap a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel együttes rendeletben a borászati termékek kötelező egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjét szabályozza.

A 83.§ (3) bekezdése az 1999. évi XLVII. törvény 3.§-ával megállapított szöveg.

84.§ (1) Ez a törvény 1998. január 1. napján lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a szőlő- és gyümölcsstermesztésről, valamint a borgazdálkodásról szóló 1970. évi 36. törvényerejű rendelet az 1.§ (1) és (3) bekezdése, valamint a 2. és 3.§ kivételével hatályát veszti.

Melléklet az 1997. évi CXXI. törvényhez

Borvidékek, bortermőhelyek

I. BORVIDÉKEK

1. Csongrádi borvidék

a) Csongrádi körzet: Csongrád;

b) Kisteleki körzet: Balástya, Csengele, Kistelek, Pusztaszer;

c) Pusztamérgesi körzet: Forráskút, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa, Üllés;

d) Móraalmi körzet: Ásotthalom, Bordány, Domaszék, Mórahalom, Zákányszék településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

2. Hajós-Bajai borvidék

Baja, Bátmonostor, Császártöltés, Csátalja, Csávoly, Érsekcsanád, Érsekhalma, Hajós, Nemesnádudvar, Rém, Sükösd, Vaskút

településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

3. Kunsági borvidék

a) Bácskai körzet: Bácsalmás, Bácsszőlős, Borota, Csikéria, Dávod, Dusnok, Jánoshalma, Kéleshalom, Kóka, Kunbaja, Mélykút, Tompa,

b) Cegléd-Monor-Jászsági körzet

Ceglédi alkörzet: Albertirsa, Cegléd, Ceglédbercel, Csemő, Hernád, Inárcs, Kakucs, Nagykőrös, Nyársapát, Örkény,

Jászsági alkörzet: Jászberény, Jászszentandrás, Heves

Monori alkörzet: Bénye, Gomba, Monor,

c) Dunamenti körzet: Apostag, Dunavecse, Dömsöd, Harta, Solt, Ráckeve, Szigetcsép, Szigetszentmárton, Szigetújfalu,

d) Izsáki körzet: Ágasegyháza, Fülöpháza, Fülöszállás, Izsák, Kunszentmiklós, Orgovány, Páhi, Szabadszállás,

e) Kecskemét-Kiskunfélegyházi körzet: Ballószög, Bugac, Felsőlajos, Fülöpkab, Helvécia, Jakabszállás, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskunfélegyháza, Kunbaracs, Kunszállás, Ladánybene, Lajosmizse,

f) Kiskörosi körzet: Akasztó Bócsa, Csongád, Imrehegy, Kaskanytyú, Kecel, Kiskőrös, Pirtó, Soltszentimre, Soltvadkert, Tabdi, Tázár,

g) Kiskunhalas-Kiskunmajsai körzet: Balotaszállás, Csólyospálos, Harkakötöny, Jászszentlászló, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kisszállás, Kunfehértó, Móricgát, Szank, Zana,

h) Tiszamenti körzet: Cibakháza, Cserkeszölő, Csépa, Lakitelek, Nagyrév, Niárlőrinc, Szelvény, Szentkirály, Tiszaalpár, Tiszajenő, Tiszaföldvár-Homok, Tiszainoka, Tizsakécske, Tizsakürt, Tizsasas, Tizsaug

településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I.3.b) pontjának Ceglédi alkörzete az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

A melléklet I. 3.b) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

A melléklet I-3. pontja a 2000. évi CXI. törvény 5.§-ával módosított szöveg.

4. Ászár-Neszmélyi borvidék

a) Ászári körzet: Bársonyos, Császár, Csép, Ete, Kerékteleki, Kisbér, Nagyigmánd, Vérteskethely

b) Neszmélyi körzet: Baj, Bajót, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Esztergom, Keszölc, Kocs, Lábatlan, Mocsá, Neszmély, Nyergesújfalú, Süttő, Szomód, Tata, Vértesszőlős

településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 4.b) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

5. Badacsonyi borvidék

Ábrahámhegy, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Balatonrendes, Balatonszepezd, Gyulakeszi, Hegymagas, Káptalantóti, Kisapáti, Kővágóörs, Nemesgulács, Raposka, Révfülöp, Salföld, Szigliget, Tapolca településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

6. Balatonfüred-Csopaki borvidék

a) Balatonfüred-Csopaki körzet: Alsóörs, Aszófő, Balatonakali, Balatonalmádi, Balatonfüred, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Felsőörs, Lovas, Mencshely, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Tihany, Vászoly,

b) Zánkai körzet: Balatoncsicsó, Monoszló, Óbudavár, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon, Zánka

A melléklet I.6. pontja az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

7. Balatonfelvidéki borvidék

a) Káli körzet: Balatonhenye, Hegyesd, Köveskál, Mindszentkál, Monostorapáti, Szentbékál,;

b) Balatonenderics-Lesencei körzet: Balatonenderics, Lesencefalú, Lesenceistvánd, Lesencetomaj, Nemesvita, Sáska, Zalahaláp,

c) Cserszegi körzet: Balatongyörök, Csabrendek, Cserszegtomaj, Gyenesdiás, Hévíz-Egregy, Rezi, Sümeg, Sümegprága, Várköly, Vonyarcvashegy

településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I.7. pontjának címe és Cserszegi körzete az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (1) bekezdésével módosított, illetve kiegészített szöveg.

A melléklet I. 7.c) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

8. Etyeki-Budai borvidék

a) Etyeki körzet: Alcsútdoboz, Bicske, Csapdi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Nadap, Pákozd, Pázmánd, Sukoró, Tordas, Vál

b) Budai körzet: Budajenő, Budakeszi, Pilisborosjenő, Telki, Tök, Üröm

településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 8.a) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

9. Móri borvidék

Csákberény, Csókakő, Mór, Pustavám, Söréd, Zámoly
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

10. Pannonhalma-Sokoróaljai borvidék

Écs, Felpéc, Gysőr-Ménfőcsanak, Győrság, Győrszemere, Győrújbarát, Kajárpéc, Nyalka, Nyúl, Pannonhalma, Pázmándfalu, Tényő
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

11. Somlói borvidék

a) Somlói körzet: Doba, Somlójenő, Somlószőlős, Somlónásárhely
b) Kissomlyó-Sárhegyi körzet: bogáta, Celldömölk, Kemeneskápolnak, Kissomlyó, Mesteri
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

12. Soproni borvidék

a) Soproni körzet: Fertőboz, Fertőendréd, Fertőrákos, Fertőszentmiklós, Fertőszéplak, Harka, Hidegség, Kópháza, Nagycenk, Sopron;
b) Kőszegi körzet: Csepreg, Kőszeg, Vaskeresztes
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 12. pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

13. Balatonboglári borvidék

Andocs, Balatonberény, Balatonboglár, Balatonlelle, Balatonkeresztúr, Balatonendréd, Balatonszemes, Karád, Kéthely, Kőröshegy, Kötcese, Látvány, Lengyeltóti, Marcali, Ordacsehi, Somogysámsón, Somogytúr, Szólád, Szőlőgyörök, Visz, Zamárdi
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 13. pontjának megnevezése a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (3) bekezdésével megállapított szöveg.

14. Mecsekaljai borvidék

a) Pécsi körzet: Cserkút, Hosszúhetény, Iványbattyán, Keszű, Kővágószőlős, Kővágótóttós, Mecseknádasd, Pécs, Pécsvárad, Szemely,
b) Versendi körzet: Babarc, Bár, Dunaszekcső, Hásságy, Lánycsók, Máriakéménd, Mohács, Monyoród, Nagynyárad, Olasz, Szajk, Szederkény, Versend
c) Szigetvári körzet: Helső, Kispeterd, Mozsó, Nagypeterd, Nyugotszenterzsébet, Szigetvár
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 14.a)-b) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

15. Szekszárdi borvidék

Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bonyhád, Decs, Harc, Medina, Ócsény, Sióagárd, Szálka, Szekszárd, Várdomb, Zomba;
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 15. pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

16. Villányi borvidék

a) Villányi körzet: Kisharsány, Nagyarsány, Palkonya, Villány, Villánykövesd,

b) Siklói körzet: Bisse, Csarnót, Diósvizsló, Harkány, Hegyszentmárton, Kistótfalu, Márfa, Bagytótfalu, Siklós, Szava, Túrony

A melléklet I.16. pontja az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (2) bekezdésével megállapított szöveg.

17. Bükkaljai borvidék

Aszaló, Bogács, Borsodgeszt, Bükkaranyos, Bükkzsérc, Cserépfalu, Cserépváralja, Emőd, Harsány, Kács, Kisgyőr, Kistokaj, Mályi, Megyaszó, Mezőkövesd, Miskolc, Nyékládháza, Sály, Szikszó, Szomolya, Tard, Tibolddaróc, Vatta
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I. 17. pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

18. Egeri borvidék

a) Egeri körzet: Andornaktálya, Demjén, Eger, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Kerecsend, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szomolya,
b) Debrői körzet: Aldebrő, Feldebrő, Tófalva, Verpelét
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I.18.b) pontja az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

19. Mátraaljai borvidék

Abasár, Apc, Atkár, Detk, Domoszló, Ecséd, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Hatvan, Karácsond, Kisnána, Markaz, Nagyréde, Rózsaszentmárton, Szücsi, Vécs, Visonta
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

20. Tokajhegyaljai borvidék

Abaujszántó, Bekecs, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Bodrogolaszi, Erdőbénye, Erdőhorváti, Golop, Hercegkút, Legyesbénye, Makkoshotyka, Mád, Mezőzombor, Monok, Olaszliszka, Rátka, Sáradsadány, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szegi, Szegilong, Szerencs, Tarcal, Tállya, Tokaj, Tolcsva, Vámosújfalva
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

21. Balatonmellékei borvidék

a) Balatonmelléki körzet: Bértavár, Csáford, Pakod, Vindornyalak, Vindornyaszlós, Zalabér, Zalaszántó, Zalaszentgrót,
Dióskál, Egeraracsa, Garabonc, Homokkomárom, Nagyrada, Orosztony, Sármellék, Szentgyörgyvár, Zalakaros, Zalasabar,
b) Muravidéki körzet: Csörnyeföld, Dobri, Letenye, Muratátka, Muraszemenye, Szácisziget, Tormafölde, Zajk
településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I.21. pontjának címe az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (1) bekezdésével módosított szöveg.

A melléklet I. 21.a) és 21.c) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

A melléklet I. 21.a)-b) pontját a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (4) bekezdése a) jelöléssel Balatonmelléki körzet elnevezéssel összevonta, a korábbi c) pont jelölése b)-re változott)

22. Tolnai borvidék

a) Tolnai körzet: Bölcske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gyönk, Györköny, Kölesd, Madocsa, Paks,

Sárszentlőrinc, Tengelic, Tolna,

b) Völgyégi körzet: Aparhant, Bonyhád, Bonyhádvarasd, Duzs, Györe, Hidas, Izmény, Kisdorog, Kismányok, Kisvejke, Lengyel, Mórág, Mőcsény, Mucsfa, Mucsi, Nagymányok, Tevel, Závod

c) Tamási körzet: Felsőnyék, Hőgyész, Igar, Iregszemcse, Magyarkeszi, Nagyszékely, Nagyszokoly, Ozora, Pincehely, Simopntornya, Tamás, Tolnanémedi településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet I.22.b) pontja az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

A melléklet I. 22.a)-c) pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (1) bekezdésével kiegészített szöveg.

II. BORTERMŐHELYEK

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében: Edelény

Csongrád megyében: Hódmezővásárhely,

Fejér megyében: Aba, Kápolnásnyék, Seregélyes, Szabadbattyán, Szabadhidvég, Velence,

Nógrád megyében: Pásztó, Szendehyle,

Pest megyében: Budapest-Rákosliget, Kisémedi, Kerepes, Mogyoród, Órbottyán, Pilis, Szada, Újlengyel, Vác, Vácegres, Vácrátót, Veresegyháza,

Somogy megyében: Balatonszabadi, Böhönye, Csorgó, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kercesliget, Mosdós, Nagyberki, Szabadi;

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében: Barabás,

Vas megyében: Sitke

Veszprém megyében: Balatonfőkajár, Balatonkenese, Balatonvilágos,

Zala megyében: Bak, Becsehely, Eszteregnye, Galambok, Kallósd, Magyarszerdahely, Miháld, Nagykanizsa, Nemessándorháza, Pölöske, Rinyác, Sand, Söjtör, Tótszentmárton, Valkonya

településeknek a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei.

A melléklet II. pontja az 1999. évi XLVII. törvény 4.§ (3) bekezdésével kiegészített, illetve módosított szöveg.

A melléklet II. pontjának első sora a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (5) bekezdésével megállapított szöveg.

A melléklet II. pontja a 2000. évi XCIX. törvény 32.§ (6) bekezdésével módosított szöveg.